

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Duno 34.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Naraščanje opozicije v Rusiji

Stalinova zmaga na zadnjem komunističnem kongresu ni bila popolna. Opozicijo je sicer Stalin porazil in jo prisilil k spokoju izjavam, toda kljub temu je dosegla mnogo. Pokazalo se je, da Stalin ne dosega oboževanega Ljenuina. Dočim je bil Ljenuin mož idej, gradi Stalin samo na surovo silo. Ljenuin tudi niso mogli očitati sebičnosti, dočim Stalin nima čistih rok. Kongres je razgalil Stalinove slabe lastnosti in nepoštena dejanja. Zato nasprotje do Stalina vedno bolj narašča.

Znak nezadovoljnosti s Stalinom je sabotaža po najraznovrstnejših boljševiških podjetjih. Tako je bilo v prvem poletju letošnjega leta na sovjetskih železnicah 14046 nezgod, nesreč in poškodb ali 80 dnevno. Zato je sovjetska vlada sredi septembra izdala zakon, ki spreminja delavce v prave tlačarje. Delavci ne smejo odpovedati nadaljnjega dela v službi, podjetja pa imajo pravico odpustiti delavce. Če ima kak delavec v delavski knjižici označen za vzrok odpusta sabotažo ali protisovjetsko mišljenje, ga ne sme več sprejeti nobena tovarna. Na ta način hoče prisiliti vlada delavstvo, da bi jo podpiralo pri izvršitvi petletnega gospodarskega načrta, ki zlasti v večjih podjetjih ne dosega zaželenih uspehov. V rudokopih in premogokopih je uspeh v zadnjih mesecih za 40 odstotkov manjši kakor bi moral biti po petletnem načrtu, četudi uporabljajo sovjetska vlada vsa sredstva, da bi ga uresničila.

Posebno nevarnost vidi Stalin v znanstvenih krogih. Boljševizem je začel podirati vero v Boga z navidez znanstvenimi razlogi. Povečeval je avtoriteto znanosti in znanstvenikov, da bi zrušil krščanstvo. Toda v zameno hoče zdaj znanost popolnoma zaslužiti stranki. Zato je stališče znanstvenikov napram boljševizmu čedalje bolj odklonilno, dasi se jasno ne smejo izreči proti njemu. Človeku visoke izobrazbe pa je tudi zelo težko odobravati vsak še tako ponesrečen korak gruzinskega neizobraženega gorjanca Stalina.

Kakor je Stalin skušal odstraniti nevarnost ukrajinske kontrarevolucije s tem, da je dal v marcu obsoditi na večletno ječo 37 ukrajinskih agronomov, pisateljev, vseučilišnih profesorjev in kulturnih delavcev, tako je sedaj udaril tudi po ruskih znanstvenikih. Prvi poskusni balon je bil Nikolaj Nikolaevič Vaškov, slavni ruski inženjer, eden izmed najboljših ruskih strokovnjakov v elektrotehnikah.

Te dni so boljševiške oblasti zaprle mnogo učenjakov, ki so ponos ruske znanosti. Lansko leto so priredili Nemei v Berlinu Zgodovinski teden, na katerega so povabili tudi ruske zgodovinarje, ki so se odzvali z dovoljenjem boljševiške vlade v zelo častnem številu. Sedaj jim očitajo, da so za svojega bivanja v Berlinu vzbujaali splošno pozornost nemške buržoazije in da so imeli z njo razgovore v protiboljševiškem smislu. Tako so zaprli akademika M. K. Ljubavskega, bivšega rektorja moskovske univerze, profesorje D. N. Jegorova, A. N. Jakovljeva, Bogojavljevskaja in S. V. Bahrušina s celo vrsto mladih zgodovinarjev. Pri akademiku Ljubavskemu je trajala hišna preiskava 16 ur. Kot obtežilni material so našli pri njem nekaj dolarjev, ki jih je hotel izročiti svoji hčeri.

S temi zapori hoče sovjetska vlada prestrašiti opozicijo in vplivati na ostalo izobraženstvo, da se ne bi upalo postaviti za njo čelo nezadovoljnih. V priprošnih ljudskih množicah skušajo s tem vzbuditi sumnje, da so znanstveniki krivi, da ne more boljševiška vlada ustvariti blagostanja. Ker vedo, da vplivajo na ljudstvo med vsemi znanstveniki najbolj zgodovinarji, so zaprli najprej nje. Slavni ruski zgodovinar Platonov pa je že itak več kot pol leta.

Stalin skuša dvigniti omajano vero v sedanjo boljševiško vladu z zunanepolitičnimi uspehi. Zato je po nemških volitvah imenoval za naslednika Krestinskijem Leva Mihajloviča Hinčuka. Četudi se ni pečal dosežek z zunanjo politiko, ampak samo s trgovskimi vprašanji, je vendar zasedel to važno mesto v Berlinu. Že kot namestnik sovjetskega trgovskega ministra je pokazal izredno delavnost in naklonjenost sedanjemu diktatorju. Kot bivši menjševik skuša oprati svoj prejšnji greh, da je bil nasprotnik boljševikov. Kakor so bili janičari vedno bojevitelji in hušji od Turkov, tako upa Stalin, da bo Hinčuk kot spokornik napel vse sile, da doseže uspehe v Nemčiji.

Kako se Stalin boji opozicije, kaže dejstvo, da je vložil v nekatere berlinske bankah ogromno vsote na imena svojih najzvestejših prijateljev, da bi imel pripravljena denarna sredstva, če bi izbruhnila v Sovjetski državi protirevolucija.

Vsi znaki kažejo, da imajo vzhodni Slovani na jeziku veliko besedo, da jo izgovore ob ugodni priliki.

—b—

70 oseb utonilo

London, 8. oktobra. AA. Po najnovejših vesteh iz Mehike je našlo v Pachuči smrt v valovih 70 oseb. Škoda, ki jo je povzročila poplava, cenijo na en milijon pezo. Več hiš se je zrušilo. Valovi so poškodovali mnoge trgovske obrate in odplavili razstavljeno blago. Poslanska zbornica je izglasovala podporo trideset tisoč pezo.

Revolucija v Braziliji

Vstaši zavzeli Pernambuco — Pred veliko bitko med zveznimi in vstaškimi četami

London, 8. okt. AA. Reuter poroča iz Pernambuco, da so objavili revolucionarji komuniste, v katerem pravijo, da je general Tavora z 8000 vojakov ter s pomočjo ljudstva in policije v Parahybi zavzel Pernambuco po naskoku, pri katerem se je prav posebno izkazala policija. Po težkih in krvavih bojih so revolucionarji zmagali na vsej črti. V Pernambuco korakajo po ulicah povorke prepevajoč revolucionarne pesmi. Množice so napadle lista »Jornal« in »Provincias« ter zažgali uredniške prostore in tiskarne. Množica je napadla tudi tovarne in stanovanje lastnika lista »Jornal«. Več pristašev predsednika Prestesa je bilo na ulici linčanih. Predsednik države Pernambuco je zbežal na vojni ladji v smeri proti severu.

Pernambuco, 8. okt. AA. Revolucionarji so o priliki zasedbe mesta dobili v državnih blaginjah dva milijona dolarjev. Istočasno jim je padlo v roke mnogo orožja in streliva. V državi Bahia so revolucionarji prodrli do mesta San Vincente ter ga zavzeli. V Pernambuco organizirajo nove revolucionarne čete.

Newyork, 8. oktobra. AA. Brazilski revolucionarji trdijo, da se je Bahia, glavno mesto istoimenske države, pridružilo revolucionarjem.

Newyork, 8. okt. AA. Prednje straže upornikov so prekorčile meje države Parana in prestopile na ozemlje države Sao Paula. Tritisof

revolucionarcev je zavzelo Itarro.

Letala zvezne vlade so bombardirala mesto Bellohorizonte. Vstaške čete so poškodovale eno zvezno letalo, ki je moralo pristati. Oba letala sta bila vjeta.

Buenos Aires, 8. okt. AA. Po poročilu iz Montevidea so vstaške čete dosegle v državi Parani dokajšnje uspehe. Konjeniški polk, ki ga je napadlo 1500 upornikov, se je rešil na argentinsko ozemlje.

London, 8. okt. os. »United Press« objavlja detajlirana poročila o revoluciji v Braziliji. Mesto Belle Horizonte v državi Minas Geraes je v rokah upornikov. Ravnatoko so revolucionarji zasedli Porto Allegre, glavno mesto države Rio Grande do Sul. Po najnovejših informacijah se ustaja širi v notranjščino federalne države, tako so države Parana in Matto Grosso tudi že v popolni vstaji. Uporniki so vjeli vrhovnega poveljnika federalne armade generala Azevedo.

London, 8. okt. os. »United Press« poroča iz Montevidea, da so revolucionarji že sestavili provizorično vlado, ki ima svoj sedež v državi Rio Grande do Sul. V svoji proklamaciji zahteva revolucionarna vlada popolno osvoboditev od Brazilije. V Rio de Janeiro se čuti velikansko pomanjkanje živil, tako da je federalna vlada merala rekvirirati vse trgovine z živežem in

predpisati stroge odredbe glede razdelitev živeža.

London, 8. okt. os. »Reuters« poroča iz Rio de Janeiro, da je federalna vlada ukazala splošno mobilizacijo 450.000 rezervistov, ki so potrebni, da se napravi red v državi. Vlada je rekvirirala vsa trgovska letala in jih namerava staviti v službo armade za pobijanje revolucije. Na drugi strani pa pravijo poročila, da je general Ramo z vsemi svojimi četami prešel v tabor revolucije.

Newyork, 8. okt. as. V Braziliji je pričakovati velike bitke med vladnimi četami in vstaši. Očitno je, da so v nasprotju z demantijem vlade vstaši zasedli državo Parana in da prodirajo v treh kolonah. Od prvih spopadov med vladnimi četami in njimi se ni prišlo, pričakujejo se pa jutri. Na srednji fronti je položaj nespremenjen. Vlada čete so bombardirala Bella Horizonte in okolice. V svojem prvem uradnem poročilu izjavlja vlada, da ji je prebivalstvo večine držav lojalno in da je preskrba z živili za Rio de Janeiro in Sao Paulo zagotovljena. Vlada bo najpozneje do konca vladne periode predsednika Louisa zatrla vstaje. Ker so banke zaprte za petnajst dni, je v Rio de Janeiro življenje kakor ob nedeljah. Poslovno življenje počiva. V parlamentu se je predlagal 30-dnevni moratorij.

Madžarsko-bolgarska pogodba

Bukarešta, 8. okt. p. V političnih krogih se trdi, da bo zunanji minister grof Bethlen posetil Ancaro in nekatere evropske prestolnice. V Ancaro odpotuje 29. oktobra in ostane tam dva dni. Nato odide v Sofijo, kjer bo vrnil službeno obisk ministrskemu predsedniku Ljapčevu. Te vesti se živahno komentirajo posebno sedaj, ko je objavljena

zaroka bolgarskega kralja z italijansko princeso. Foset ima značaj zunanje politične akcije. Širijo se tudi vesti, da bo grof Bethlen podpisal prijateljsko pogodbo med Bolgarsko in Madžarsko. Na povratku iz Sofije ostane nekaj dni v Budimpešti, nato pa odpotuje na Dunaj in v Berlin.

Balkanska pogodba

Ugodna razporeženja na konferenci v Atenah

Atena, 8. okt. as. Politična komisija balkanske konference je pod predsedstvom romunskega delegata Pella sprejela sklep, ki se bo jutri predložil plenarni seji. S tem sklepom izjavlja, da je potrebno, dati balkanskim narodom dopolnilna varnostna jamstva v obstoječih pogodbah, pri čemer bi se vpoštevalo tudi vprašanje manjšin. Politična komisija je dalje sklenila, da se bodo zunanji ministri balkanskih držav sestajali vsako leto enkrat. Razmotrila se bo tudi možnost, da se takoj sklene balkanski pakt. Uspeh glasovanja v plenumu je še negotov, ker bo, kakor se domneva, bolgarska delegacija zahtevala večja jamstva v manjšinskem vprašanju. Komisija za razvoj duhov-

nih odnosov je sklenila, da bo imel institut, ki se ima ustanoviti, sedem oddelkov: vseučiliški odsek, vzgojni odsek, cerkveni odsek in oddelke za tisk, propagando, politiko in za ženska vprašanja.

Pariz, 8. oktobra. AA. Poročajo iz Aten, da je bilo zaradi velikega števila predlogov na balkanski konferenci sklenjeno, da se vsakemu delegatu dostavi vprašalna pola, da se bo na ta način moglo razpravljati o vseh vprašanjih. V vprašalno polo so postavljeni tudi predlogi, ki se tičejo balkanske unije, letalske službe, vprašanja šolskih knjig, higienske službe in trgovinske arbitražne zbornice.

Zasedanje faš. velikega sveta

Novi direktorij stranke

Rim, 8. okt. AA. Snoči ob 8 je bilo otvorjeno oktobersko zasedanje velikega fašističnega sveta. Pred prehodom na dnevni red je predsednik vlade pozdravil senatorja Marconija, ki bo kot predsednik italijanske akademije sodeloval v velikem fašističnem svetu. Senator Marconi je dejal Mussolini, je proslavil s svojim ženjem ne samo italijanski narod, marveč dviga tudi ugled in čast velikega fašističnega sveta. Nato je Mussolini sporočil svetu izpremembe zadnjega časa. Za tajnika stranke je bil imenovan Giurati. Novi direktorij stranke je tale: tajnik Giurati, podtajnika Achille Starace in Ili Bacci iz Reke. Administrativni tajnik Giovanni Marinelli, člani direktorija pa so Carlo Scorza, Umberto Klinger, Gabriele Parolari, Arturo Marpicati, Rodolfo Demartino, Leonardo Dadabbo. Zatem je Turatti pojasnil neke strani svojega delovanja. Veliki svet mu je izrekel zahvalo za vodstvo tajniških poslov fašistične stranke v

zadnjih petih letih. Veliki fašistični svet je nato pozdravil novega tajnika Giurati, ki se je proslavil kot invalidni intervencionist, kot reški legijonar in kot vodja črnih srajc, z nado, da bo novi tajnik, na tem mestu okreplil stranko.

Fašistični bataljoni se stavlajo na razpolago armadi

Pariz, 8. okt. AA. Havas poroča iz Rima, da je 48 bataljoni fašistične milice sprejelo obvezo, da se za 20 let pridružejo enotam črnih srajc, ki so sestavni deli divizij jedrne vojske in ki imajo v primeru vojne izvršiti najtežje naloge. Veliki fašistični svet bo v kratkem sprejel lstatut z zakonsko osnovo, ki se z njim jamčijo dobrovolcem te vrste velike moralne in materijalne koristi po odsluženem roku. Italijanski listi poročajo, da se bodo tudi drugi bataljoni fašistične milice ravnali po tem primeru in se priključili pokretu, ki jih trajno druži z ducejem in s fašistično revolucijo.

Westminsterska dvorana — mrtvašnica

Ostanki ponesrečencev R 101 v domovini — Pogreb bo v soboto

London, 8. okt. AA. Snoči pozno v noč so prispela v domovino trupla žrtev katastrofe zrakoplova R 101.

Na vsej poti od Beauvaisa do Boulogna je francosko prebivalstvo sledilo pozivu francoske vlade in izkazovalo čast mrtvim.

Vojna ladja »Tempest« je prepeljala trupla v Dover, kjer jih je pričakoval sin ministr. predsednika Macdonalda Malcolm Macdonald in zastopniki letalskega sveta in armade.

Trupla so prenesli v posebni vlak, ki je prispel davi v zgodnjih jutranjih urah v London.

Tu sta pozdravila trupla ministrski predsednik Macdonald in njegova soproga. Mrtve je pričakovalo 24 voz letalske boje silne in častna straža 50 mož. Na postaji je bila rezervirana straža zrakoplova R 101 in več sorodnikov in prijateljev ponesrečenih v žalnih oblikah.

Zunaj postaje je stalo na tisoče ljudi v dežju in odkritih glav, ko so vozovi z mrtvci krenili proti mrtvašnici.

Kralj je dovolil, da se uporabi westminsterska dvorana za mrtvašnico ponesrečenec. Ta dvorana je eno glavnih središč angleške zgodovine.

Poslopje, v katerem je ta dvorana, je bilo zgrajeno leta 1099 in je tvorilo del parlamenta. Več stoletij je bil ata dvorana sedež vrhovnega angleškega sodišča. V poznejših časih so to dvorano le redko uporabljali. Maša zadušnica bo v petek v katedrali sv. Pavla. Kralja bo zastopal waleški princ, dočim bo skupni pogreb žrtev v soboto. Pokopane bodo na pokopališču Saint Mary v Cardingtonu. Vsi sorodniki ponesrečenih so privolili, da se pokopljejo žrtve v skupnem grobu. Pogrebni spreved bo šel skozi London v soboto zjutraj, nakar bo vlak prepeljal trupla v Bedford, od koder se bo vršil pogrebni spreved do vasi.

Macdonaldova zahvala.

London, 8. okt. AA. Reuter poroča: Macdonald je poslal Vardieuju sledečo brzojavko: Vi in francoski narod, ki ste videli našo bol, ste nam izkazali globoko sožalje. Veličastna počastitev, ki ste jo izkazali včeraj žrtvam katastrofe »R 101«, znajo roditi umrlih pravilno ceniti in so izzvale v vseh slojih angleškega naroda najglobljo hvaležnost. V imenu vlade se vam zahvalujem iz vsega srca.

Fašistični list odobrava napad na »Novi list«

Rim, 8. okt. u. Italijanski listi poročajo, da je bil v goriški okolici ubit italijanski učitelj Sottosanti in je ob tej priliki fašistična mladina napadla uredništvo »Novega lista«, ki je popolnoma nepolitično glasilo in je njegov edini namen, da nudi slovenskemu prebivalstvu čtivo v slovenskem jeziku. »Il Tevere« odobrava napad na omenjeni list in se čudi, kako da je sploh smel še izhajati, ker Italijani ne potrebujejo tujih listov v svoji državi. »Tribuna« naglasa, da se Slovincem ni treba ničesar bati, če le spoštujejo italijanske zakone. »Novi list« ni ničesar zagrešil in bomo videli, koliko bo imel zaščite pred oblastjo in ali bodo tudi ti atentatorji postavljeni pred sodišče tako, kakor atentatorji na »Popolo di Trieste«.

Mironescu dobil mandat

Bukarešta, 8. okt. as. Zunanji minister Mironescu je bil danes popoldne sprejet v Sinaj pri kralju. Ko je ob 4 popoldne zapustil palačo, je izjavil časnika, da mu je kralj poveril sestavo kabineta. To nalogo je sprejel, prošil pa je, da se mu da do jutri popoldne čas, da bo mogel radi liste članov kabineta staviti svoje predloge. Mironescu je izjavil dalje, da je glede sestave kabineta dobil popolnoma proste roke. Zvečer bo odpotoval v Bukarešto, da bo tokom jutrišnjega dopoldneva sestavil kabinet.

Grandijev politični testament

Pariz, 8. okt. u. (Izv. poročilo »Slovenec«.) Tu so se v zadnjem času pojavile alarmantne vesti o političnem testamentu, katerega je napisal baje zunanji minister Grandi in ki se mora odpreti šele 30 let po njegovi smrti. Vest niso demantirane. Sodi se, da odlaga v tem testamentu Grandi vso odgovornost za dosedanje vodstvo italijanske zunanje politike, katere pravi vodja je bil brez dvoma Mussolini sam. Testament je posledica nesoglasja v vodstvu fašistične stranke in je zanimivo, da so se pojavile te vesti ravno v času, ko zboruje veliki fašistični svet.

Madžari nezadovoljni s politiko Italije?

Bukarešta, 8. okt. u. (Izvirno poročilo). Madžarski listi vedno bolj odvrčajo italijansko politiko, ki smatra Jugoslavijo kot svoj vojni cilj. Tako poroča n. pr. »Nemzeti Ujsaga«, da naj bi imela Italija rajši za svoj vojni cilj morje, kakor pa Jugoslavijo ali pa kolenitje. List pravi, da bi Italija morala osvojiti ves Balkan, če bi hotela obdržati Dalmacijo. Zato jo listi odvrčajo od teh ciljev in kažejo nezadovoljstvo s to italijansko politiko.

Hoover povzdiguje vero

Newyork, 8. okt. ff. Predsednik Hoover je v Kings Mountain ob priliki jubileja osvobodilne bitke 7. okt. 1870 imel govor, v katerem je Američane pozval, naj ostanejo zvesti tistim religioznim načelom, ki so ustvarili ameriško državo in tvorijo tudi danes osnovo in bistvo ameriškega narodnega življenja. Predsednik se je obrnil proti socializmu in boljševizmu, ki odkrito negirata vero in jo hoče izgnati iz zasebnega in narodnega življenja. »Mi pa si ne moremo«, je dejal predsednik, »misliti socialnega in gospodarskega reda, ki ne bi imela svojih korenin v religiji.«

Briand zbolel

Pariz, 8. okt. as. Po povratku iz Ženeve je Briand obolet in že dva dni ne more zapustiti sohe. Stanje je precej resno. Včeraj zvečer ga je Tardieu za dalj časa obiskal.

Koroški Slovenci pred volitvami

Vse politične stranke edine v sovraštvu do Slovencev — Narodna zavest ne peša, ampak raste

Celovec, 8. oktobra.

Nedvomno je, da pomenja sedanja Vaugoinova vlada popolnoma nov političen položaj v Avstriji in da ta položaj ni povsem jasen, posebno zato ne, ker so istočasno razpisane tudi nove volitve. Avstrija je sosedja Jugoslavije in že zato je umevno, da je položaj tak, kot je sedaj v Avstriji in tak, kot bo nastal po 9. novembru, dnevu volitev, največjega interesa za Jugoslavijo.

Se večjo važnost ima novi položaj v Avstriji za Jugoslavijo in zlasti za Slovence zaradi tega, ker je z njim zelo ozko združena nadaljnja usoda Slovencev na Koroškem.

Noben avstrijski režim ni bil prijazen Slovincem, noben se ni brigal zanje. Od novega režima — če se bo ta držal — pa koroški Slovenci ne pričakujejo nič boljšega. Umevno je, da koroški Slovenci z največjo skrbjo zasledujejo volilni boj, ki je že v polnem teku.

Iz celovške perspektive gledano, je sedaj prav gotovo, da bosta šla skoro v vsej Avstriji sedanja zavezništva v vladi, krščansko-socialna stranka in pa Heimwehr ločeno v volilni boj. Skupne liste bosta imela le tam, kjer je Heimwehr popolnoma pod vplivom krščanske socialne stranke, to je na Predarlskem, na Tirolskem in na Nižje Avstrijskem.

Tema dvema nasproti je močna socialna demokracija, ki ima nekoliko lažje delo zaradi volilne razdvojenosti vladne koalicije in zaradi razcepitve nasprotnika na tri, štiri skupine. Poleg volilnih strank in socialne demokracije se snuje meščanski blok, v katerem so Velenemci, Landbund, demokrati, kratko avstrijski liberalci. Velenemci so izumirajoča stranka, voditelji brez množice; prav tako so brez pomena demokrati.

Zelo močan pa je Landbund, ki pa ima svoje koriste v glavnem le na Koroškem in na Štajerskem. V Avstriji še niso nevarni narodni socia-

listi, ki sicer pridno odvzemajo ves naraščaj Velenemcem ter bi utegnili sčasoma pogoltniti tudi vso Heimwehr, od katere se razlikujejo le v toliko, da še bolj divje litirajo nacionalni šovinizem in nasprotje do socialnih demokratov. V volilni boj gredo samostojno.

Koroški Slovenci sodijo, da volitve razmerja moči med strankami ne bodo spremenile. Krščanski socialci in socialni demokrati bodo izšli iz volilnega boja skoro enako močni, stranke sredine pa bodo — posebno Landbund — dobile ravno toliko mandatov, da bodo jeziki na vagi. Ni verjetno, da bi se Schober in Schumy potem koalirala s socialnimi demokrati.

Gospodarske razlike, tako vprašanja žitnega monopola, uvoza živil, agrarne in davčne politike, pa tudi druge razlike so med obema skupinama prevelike. Tako bo avstrijska politika morala preiti na isto, na kar je že tolikrat: koalicijo vseh meščanskih strank, tokrat še z močno poudarjenim heimwehrovskim značajem proti socialnim demokratom.

Koroški Slovenci zaenkrat še čakajo in presojajo položaj. Zavednih in zanesljivih slovenskih glasov je približno 10.000, medtem ko znaša količnik ob srednji udeležbi 14.000 do 15.000 za en državnozborski mandat. V koalicijo ne kaže koroškim Slovincem z nobeno stranko, torej bodo najbrže nastopili samostojno. Koroški deželni zbor ni razpuščen, sicer bi Slovenci nastopili pri volitvah vanj z mnogo večjimi izgleidi, kakor pri volitvah v državni zbor.

Treba je razumeti mentaliteto koroških nemških strank. Vse, krščanski socialci, heimwehrovi, Landbund, socialni demokrati, vsi tekmujejo v nemškem šovinizmu in sovraštvu do Slovencev. Vse koroške stranke so prežete hitlerijanskega duha in zato koroški Slovenci ne vidijo med njimi prav nobene razlike. Narodni socialisti

(pravi Hitlerijanci), so na Koroškem še maloštevilni in nenevarni, nevarni pa je hitlerijanski duh, ki vlada pri vseh koroških Nemcih in pri vseh njihovih strankah. Povrhu tega močno kokečirajo vse stranke s frazo »Kärntnertum«. Nekaj povsem različnega so v narodnostnem pojmovanju koroški socialni demokrati od dunajskih, prav tako tudi koroški od ostalih krščanskih socialistov. In koroška, Slovincem skrajno sovražna mentaliteta, zmaguje vedno tudi takrat, kadar bi hotela dunajska zvezna vlada vrediti Slovincem kakšno drobtinico v narodnostnem vprašanju.

Na Koroškem je glavni sleger vseh nemških strank — njihova zasluga za izid plebiscita leta 1920. Vse stranke, ki so bile tedaj, to so krščanski socialci, Velenemci, Landbund in socialni demokrati, so izdale brošure, v katerem poveljujejo svoje zasluge za izid plebiscita. Nove stranke, tako narodni socialisti in Heimwehr, pa v svojih publikacijah še groze s še večjimi nasilji proti Slovincem. To sovraštvo je tako splošno in tako strupeno, da tudi če bi zmagali na Koroškem komunisti ali ne vem kakšni internacionalisti, še ti ne bi dovolili niti ene slovenske šole. Kaj naj torej pričakujejo koroški Slovenci od volitev?

Ob priliki kočevske proslave je zastopnik nemških Kočevjarjev namignil koroškim Slovincem, da so kočevski Nemci zelo dosegli ugoden položaj in narodnostne pravice, ker so se znali v tolerantnem duhu sporazumeti z večino Slovencev, to je z bivšo Slovensko ljudsko stranko. Naj store še koroški Slovenci enako! Da, pravijo koroški Slovenci, ali bivša Slovenska ljudska stranka je bila na manj stokrat bolj tolerantna, kot je koroška krščansko-socialna stranka.

Nespravljen duh koroških Nemcev zatira slovenstvo povsod, na vseh poljih. Ni čuda zato, da narodna zavest Slovencev ne peša, temveč se — po vseh pravilih o pritisku in odporu — dviga!

Verski pouk na ital. srednjih šolah

Italijanski šolski zakonik so za ljudsko šolo sicer predvidevali verski pouk, ne pa tudi za srednje šole. V konkordatu (člen 36 I.) je bila potem tudi ta zadeva sporazumno urejena. Podrobnejše določbe o izvedbi verskega pouka na srednjih šolah, so se v zadnjem času obravnavale med naučnim ministrstvom in zastopniki cerkve. Marsikje pa novih določil sploh niso čakali, ampak so že lani, v začetku šolskega leta učnemu načrtu pridejali tudi veroučne ure.

Kongregacija koncilov je letos sredi avgusta vsem italijanskim školom poslala navodila, ki zanimajo tudi katoličane po drugih deželah. V tej okrožnici se najprej ugotavlja, da je verski pouk za katoličane dolžnost in vzgojitelj morajo od te dolžnosti, ki so jo dolžni mladini, biti odvezani le s pismenim pristankom njihovih staršev. Duhovščini se naroča, da nujno pouče vernike, ne pa zahtevajo za svoje otroke oprostive od verskega pouka iz kakih praznih in ničevnih razlogov. Izrecno se povdarja, da se morajo vsi gojenci cerkvenih internatov udeleževati v šolah rednega verskega pouka, čeprav je v zavodu že tozadevno preskrbljeno. Potrebno je to že radi zgleda, ki so ga dolžni nuditi.

Za verouk je določena samo ena tedenska ura, le za prva dva razreda na učiteljskih sta določeni dve tedenski uri. V okrožnici kongregacije koncilov, ki jo je objavil tudi Osservatore Romano, je načrt, po katerem naj se razdeli snov na posamezne razrede. Seveda morejo priti v poštev samo knjige, ki so odobrene od cerkvene oblasti. Isto itak določa tudi kanon 1381, 3 in konkordat člen 34, IV.

Kjer manjka duhovnikov, smejo tudi učitelji poučevati verouk. Vendar se izrecno zahteva, da jih mora škof za to važno nalogo potrditi, ker sicer verouka ne smejo poučevati. V vsakem posameznem slučaju naj se ravnateljstva srednjih šol tozadevno sporazumejo s škofijskim ordinariatom. Veroučitelj naj ne poučuje več kot 18 tedenskih ur. Ako kakega veroučitelja škof ne odobri, ali mu pozneje, tudi ko je že učil — odreče zaupanje, potem velja samo po sebi, da ne more dalje vršiti službe veroučitelja. V sporazumu z ravnateljstvom zavoda, se more tudi med šolskim letom iz disciplinarnih razlogov odvzeti učitelju pravica do poučevanja verouka.

V učiteljskem zboru veroučitelj kot tak ne zavzema pozicije rednega učitelja, a tudi ne le zastopnika. Postopa se z njim kot poverjenikom za verski pouk in je zato upravičen do glasovanja na konferencah. Plača bo urejena s posebnimi zakoni.

Kjer je verouk omejen le na eno tedensko uro, naj bi se čas za izpraševanje čimbolj skrajšal. Tudi učenci smejo spraševati in pojasniti težkoče, ki jih imajo, toda vedno le pismenim potom. Veroučiteljem se naroča, da žive v kolegialnem razmerju z ostalimi člani profsorskega zbora.

Dunajska vremenska napoved: Boljše vreme bo trajalo le kratko časa. Pojavili se bodo sveži vetrovi, najprej od jugozapada, potem bo postalo oblačno in z zapadnimi vetrovi je pričakovati padavine in nižje temperature.

Med. U. Dr. Franc Pavločič

specialist za zobne in ustne bolezni — ordinira vsak delavnik od 8 do 12 in od 15 do 18 v Pražakovi ulici 8/I (vogalna rmeno-modra hiša).

V Nemčiji še nobene odločitve

Brüningov kabinet najbrže dobi večino — 3 milijone brezposelnih

Berlin, 8. okt. AA. Kancelar Brüning je imel v zadnjem času številna posvetovanja s političnimi voditelji. Odločitve o bodoči vladi še ni padla. Kakor izgleda bo vlada imela večino v državnem zboru. Te vesti se opirajo na sklep socialistov, da bodo glasovali proti komunisti in nezaupnici vladi. Tako bo Brüningovo ministrstvo rešeno.

Potres v južni Nemčiji

Dosedaj ni človeških žrtev

München, 8. okt. as. Preteklo noč je bil po vsej južni Nemčiji, Tirolski in zgornji Avstriji deloma zelo močan potres, v smeri od juga proti severu. Poštni urad v Innsbrucku je začutil ob 0.50 ponoči močen sunek, kateremu je sledilo dolgotrajno gibanje. V Garmisch-Partenkirchen so čutili tri sunke, v Obermergauu en sunek, v Münchenu dva huda sunka, ki sta trajala 8 do 10 sekund. Povsod se je prebivalstvo zbudilo iz spanja. V okolici Münchena je bilo ubitih več

šip. Vesti o potresu prihajajo tudi iz Nürnberga, Stuttgarta, Sigmaringena, Konstanz, Donau-Eschlingena, Freiburga, Linza, Wellsa, Ischla in Gmundena. Med ljudstvom se je širila vest, da se je na nebu pojavila močna luč, kakor od velikega meteorja. Posebne škode ni bilo. Do sedaj se še ni dognalo, kje je bilo središče potresa. Najbolj pa so ga čutili v srednjih in jugovzhodnih krajih Württemberške.

Napadi na fašistični režim

„Fašizem vzgaja italijanski narod v samoprevari“

Rim, 8. oktobra. ff. Vodilni krogi so zadnje čase postali zelo nervozni zaradi antifašistične kampanje inozemskih časopisja, ki se čedalje bolj razširja. Posebno so fašistični krogi vznemirjeni, ker se kampanje proti fašizmu udeležuje tudi velik del angleškega tiska. Najhuje je zašel režim članek, ki je izšel v uglednem »Evening Standard«, ki napada fašizem, ker s militarističnimi izjavami in gestami zavaja Italijanski narod k napadnim samozavesti, ki ogroža mir. Med drugim piše sledeče:

»Sistematično se ubija italijanskemu narodu v glavo, da je samo Italija dovolj svetovno vojno. Nove čitanke za osnovne šole ugotavljajo preseñljivo dejstvo, da je Vittorio Veneto bil odločilna bitka v svetovni vojni in da so tam Italijani zmagali brez tuje pomoči. Italijani imajo veliko dobrih lastnosti, toda med temi ni bojevitosti. In zato tisti, ki ga vzgajajo v samoprevari, da je Bog ve kako heroičen, riskirajo, da ne bi italijanski narod doživel zopet kakšno Aduo ali kakšen Caporetto. Mi res zelo težko razumemo mentaliteto sedanjih vladajočih krogov Italije. Nam se zdi, da baharija ni pripravna, da bi kakšen narod okrepla. Toda bo že resnično, da se fašizem ne more drugače držati kakor s pomočjo lažnivih baharij.«

Fašistični listi so zaradi teh besedi silno ogorčeni. »Giornale d'Italia« pravi, da ni res, da bi fašizem trdil, da je svetovno vojno dobila samo Italija. Res pa je, da je Vittorio Veneto bil prvi odločilni moment zmage. Vittorio Veneto pomeni preboj edine fronte, ker se je s tem uničila Avstrija in se je izolirala Nemčija, ki je morala računati s tem, da se bo italijanska armada prepečljala na francosko fronto. Res je tudi, da je pri Vittorio Veneto delovala vsa italijanska oborožena sila, dočim je bilo zavezničev samo par tisoč.

Opozicija v delavski stranki raste

London, 8. okt. as. Včerajšnji govor ministrskega predsednika Mac Donalda na obnem zboru stranke v Llandudnu se ne smatra za nesporan uspeh ministrskega predsednika. Nezaupnica levih radikalov je bila sicer odklonjena z večino 1.800.000 proti 300.000 glasovom, to razmerje glasov pa kaže, da je levo radikalno krilo stranke, ki razpolaga samo s 5% mandati v parlamentu, v organizaciji stranke naraslo na 15 do 30% in postalo trikrat močnejše, kakor je zastopano v parlamentu.

Carnera premagan

Boston, 8. okt. as. Po celi vrsti 22 knočk avtov je danes znani italijanski boksaški velikan Primo Carnera doživel svoj prvi poraz v Združenih državah. Boril se je v Gardenu v Bostonu z Americanom Maloneyem, ki ga štejejo med srednjevrstne boksaře, kateremu pa obetajo večjo bodočnost. S svojo tehniko in dosedanjimi skušnjami se mu je posrečilo, da ni samo vzdržal v vseh desetih rundah proti italijanskemu velikanu, temveč da si je v boju tudi nabral toliko točk, da so mu sodniki priznali zmago.

Zahvala g. min. predsednika

Belgrad, 8. okt. Na obletnico proglasitve naše države za kraljevino Jugoslavijo je predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živković prejel brzojavne čestitke iz vseh krajev kraljevine. Ker mu je nemogoče, da bi vsem posameznikom odgovoril, se predsednik ministrskega sveta tem potom zahvaljuje vsem, ki so mu poslali čestitke. (Centralni presbiri.)

Delavski sanatorij Nj. V. kralja Aleksandra I.

Belgrad, 8. okt. AA. »Suzor« v Belgradu je kupil v Vrnjački Banji sanatorij, v katerem se bodo zdravili člani tega okrožnega urada in ostalih uradov v vsej državi. Ker je to edini sanatorij te stroke v naši državi. Delavci bodo mogli stanovati v njem tudi čez zimo, ker je sanatorij tako urejen, da traja zdravljenje vse leto.

»Suzor« v Belgradu je zaprosil Nj. Vel. kralja za dovoljenje, da bi se sanatorij po njem imenoval. Na to prošnjo je dobil komisar »Suzor« od maršala dvora tole pismo:

Gospod!

Maršalatu dvora je čast obvestiti vas, da je Nj. Vel. kralj blagovolil odobriti, da se bo novi sanatorij v Vrnjački Banji, last »Suzor« v Belgradu, imenoval »Delavski sanatorij Nj. Vel. kralja Aleksandra I.« — Maršal dvora generalštabni brigadni general A. Dimitrijević.

Min. Preka obišče Slovenijo

Zagreb, 8. okt. p. Minister Preka je ostal še večeraj v Zagrebu ter pregledal nekatere zagrebške bolnišnice. Zvečer odputuje v Slovenijo.

Ministri v Prilepu

Belgrad, 8. oktobra. m. Danes dopoldne se je vršila konferenca ministrov in odličnih Srbov iz Prilepa in okolice. Konferenco je otvoril župan g. Popović, nato je govoril minister Frangež, ki je objasnili položaj našega gospodarstva in delo vlade za ublažitev gospodarske krize. Nato so govorili še ministri Radičević, Dušan Serbec ter zastopnik zunanjega ministra Kumanudi, ki je izjavil sledeče:

»Sedanja vlada ne stoji na istih načelih kot prejšnje. Prihajamo med ljudstvo po nalogu kralja, da vidimo in slišimo zahteve naroda. Sedanja vlada je v svojem delu napela vse moči, rezultati so že očitni.«

Premestitve

Belgrad, 8. oktobra. m. Z ukazom Nj. Vel. kralja je premeščen za predmetnega učitelja na državno dvorazredno trgovsko šolo v Požarevcu v H. I. Srečko Jurdan, doslej v Mariboru, za suplenta v Veliki Kikindi v I. 9. gđ. Miroslava Košir, za davčnega pripravnika v Kamniku Vladimir Berlot.

Zična železnica Cetinje—Krstac

Belgrad, 8. okt. z. Banski upravi na Cetinju je odobren kredit za žično železnico Cetinje—Krstac. Z delom se bo kmalu pričelo.

Delo priv. izvoznike in društva

Belgrad, 8. okt. z. V uradnih krogih se z zadovoljstvom odobrava dosedanje delo privilegiranih izvoznikov društev, ki zadržujejo preneglo padanje cen naše pšenice. Društvo je prodalo vso kupljeno pšenico, čeprav je mnogo dražja, ko ameriška. Vrše se priprave za trgovino s koruzo in ostalimi poljskimi pridelki. Nameravalo se je ustanoviti ekspoziture v Zagrebu in Skoplju, kar pa se je zaenkrat še odgodilo.

Zaključek zdrav. kongresa

Split, 8. okt. p. Danes se je nadaljevalo in končalo delo na kongresu vseslovenskih zdravnikov. Mnogobrojna predavanja so bila skrajšana na 20 minut. Sklenilo se je, da se vrši bodoči kongres leta 1930 v Belgradu. Tudi Zveza medicincev je končala svoje delo.

Konferenca obrtnih zbornic

Belgrad, 8. okt. AA. V petek 10. t. m. bo v prostorih belgradskih obrtniške zbornice konferenca zastopnikov trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic iz Belgrada, Zagreba, Ljubljane in Novega Sada. Na tej konferenci bodo zastopniki zbornic med drugimi vprašanji določili svoje končno stališče nasproti zakonskemu načrtu o skupnem davku na poslovni promet.

Zakon o orožništvu

Belgrad, 8. okt. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra vojske in mornarice v soglasju s predsednikom ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o orožništvu.

Zakon o likvidaciji odstojenega vojnega pleša

Belgrad, 8. okt. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o likvidaciji odstojenega vojnega plena.

Iz „Službenih novina“

Belgrad, 8. oktobra. m. »Službene Novine« z dne 8. oktobra objavljajo pravilnik o ureditvi gozdarske službe pri obeh upravnih oblasteh, spremembe in dopolnitve k pravilniku o uporabi ljanju državnih avtomobilov za gradbeno delo, naredbo o zaščiti proizvodov iz francoske ter pravilnik o postavljanju kvalificiranih gozdarskih strokovnjakov o upravi privatnih gozdov. Pravilnik zahteva, da se postavi v Dravski banovini za vsakih 2000 ha en šumarski strokovnjak. Vsak lastnik gozdov je dolžan postaviti šumarskega strokovnjaka v teku šestih mesecev od dne, ko stopi zakon v veljavo, oziroma, ko bo objavljen ta pravilnik.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. okt. AA. Minister pravde dr. Milan Srekić se je vrnil davi ob 8.10 iz Sarajeva v Belgrad.

Belgrad, 8. okt. AA. Jutri 9. t. m. bo seja upravnega odbora Narodne banke kraljevine Jugoslavije. Upravni odbor bo poleg tekočih vprašanj, ki bodo na dnevnem redu, proučil prošnje za kredite.

Belgrad, 8. okt. Za vršilca dolžnosti načelnika pribojniškega oddelka mornariškega poveljstva je postavljen kapetan Anton Klinar.

Dva zlatomašnika

Oba skupaj pri novi in zlati maši v isti cerkvi

Artiče, 7. oktobra.

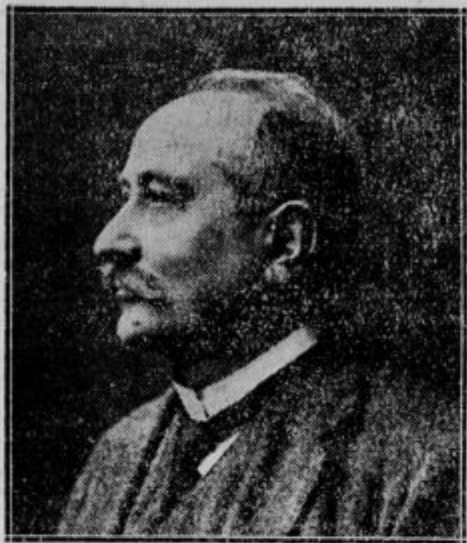
Dne 26. oktobra bo v tukajšnji farni cerkvi obhajal naš domačin msgr. Janez Deržanič, tajni komornik Nj. Svetosti, konzistorijalni in duhovni svetnik, umirovljeni dekan iz Smohorja na Koroškem, svojo zlato sveto mašo.

Pri tej sv. daritvi pa mu bo stregel drugi zlatomašnik, namreč Anton Pernat, še aktivni župnik v Dobovi, ki je svojo zlato mašo že opravil pred tremi leti. Po njegovem krepkem glasu bi ga noben ne sodil, da ima že tako visoko število let.

Zanimivo je tole: Pred 50 leti je služil g. Anton Pernat kot mlad kaplan v Brežicah. Ko je leta 1880 letošnji zlatomašnik Janez Deržanič v sosednjih Artičah primiciral, se je nove maše seveda udeležil tudi Anton Pernat; boja, kakor se je izrazil, je bil zelo slovesno in veselo. Kdo bi se bil predrazil pred 50 leti prerokovati, da bo po preteku tako dolge dobe božje Usmiljenje dne 26. oktobra ta dva gospoda, siva starčka, zopet pripeljalo v isto cerkev in k istemu oltarju?

Slovesno pridigo je prevzel videmski gospod dekan Janez Medvešek.

Ignacij Hladnik upokojen

Novo mesto, 8. oktobra.

Gospod Ignacij Hladnik, ki je služboval kot organist skoraj 42 let v kapiteljski cerkvi v Novem mestu, je stopil z oktobrom v zaslužni pokoj.

Tudi na novomeški gimnaziji, kjer je 27 let poučeval petje gimnazijskega dijaškega pevskega zbora, se je umaknil in prepustil vodstvo pevskega zbora mlajšim močem.

Upokojeni Nace je deloval kot pevovodja pri raznih društvih, tako pri Dolenjskem pevskem društvu, kjer je bil pevovodja 20 let, pri Rokodelskem pevskem zboru, kjer je poučeval petje 15 let. Tudi v frančiškanskem samostanu je orglat in vodil petje cerkvenega pevskega zbora 25 let.

Da tudi sicer ni držal rok križem, ampak deloval na glasbenem polju z vso vnemo, je znak to, da je njegovih kompozicij 75 opusov, ki so še vedno lepe in bodo ostale lepe, čeravno so zastarele, in ki se proizvajajo še vedno v vseh krajih naše države in tudi v Ameriki, odkoder je še do zadnjega časa dobival naročila in pošiljal tja svoja dela.

S svojimi koncerti, ki jih je priredil v raznih krajih države, si je pridobil velik ugled in sloves ter bil pripoznan za najboljšega organista Jugoslavije.

Sedaj, ko se je umaknil iz javnega delovanja, mu želimo, naj ga Bog ohrani še mnogo srečnih let!

Prevrnjen autobus

Kranj, 8. oktobra.

Znani avtobusni podjetnik g. Paar v Kranju je oddal »Chevrolet« *avtobus v popravilo ključavničarju Fr. Markiču. Popravila so bila danes popoldne toliko dovršena, da so mogli voz preizkusiti na cesti. Dasi ravno g. Paar ni dal nobenega dovoljenja voziti z avtobusom po cesti, je pa ključavničarjev sin, 20letni Fr. Markič, češ, da drugače ne more dovršiti popravila, odpeljal avtobus po cesti proti Naklu. Sprevednik g. Paara mu je sicer dopovedoval, da ne sme z vozom iz dvorišča, kjer so ga popravljali, vendar je mladi in pogumni vozač, ki pa nima šoferskega izpita, odrinil po lepi, gladki cesti. Preden pa sta potnika pripela z vozom do vasi Police, se jima je pa pripetila precej resna in težka nesreča, ki pa nosi seboj poleg obšutnih udarcev in odrgnin še bolj opasno posledico, kdo bo namreč plačal povzročeno škodo, ki znaša nič manj in nič več ko 30 jurjev. Ali je bilo vzrok nesreči to, ker Fr. Markič ni še izurjen vozač, ali pa kot pravi sam, da se je hotel ogniti nekemu vozu. Suho in golo dejstvo je, da se je avtobus močno približal telefonski drog, zaplesal na cesti najprej na levo, nato na desno, se mahoma znašel na robu ceste in ker je bila brzina precejšnja, se je z vso silo prevrnil v travo in postavil popolnoma narobe. Pri tem sunku je šofer Fr. Markič z glavo naprej zletel skozi šipo, se zadel ob rob motorja, kateremu se je odprl pokrov, in nato odletel v travo. V vozu nahajajoči se sprevednik Joža Zaplotnik pa je ob sunku skočil pokonci, se prijel za palice na stropu avtobusa in je bil nato deležen iste usode, kot avtobus, da se je postavil na glavo. V tem pa so padali nanj sedeži, razno orodje in mu je pretila nevarnost, da ga vse to zmečka. Zaplotnik je nato zlezal iz avtobusa in se šel umival, bil pa je precej omotičen radi raznih udarcev. S pomočjo tovrstnega avtomobila, ki vozi na cesti gramoz, so z verigami dvignili prevrtni avtobus in ga nato odpeljali v Kranj. Pri avtobusu je karoserija vsa uničena, tako vrata, okna, stene. Motor je pa večji del nepoškodovan.*

Markič je dobil precej močno rano na glavi, ki pa ni nevarna, in se sempatja opraskal. Zaplotnik je dobil udarec na glavo, poredal se je po roki in nogi in udaril na vrat in hrbet. Ponesrečenca je obvezal dr. Bežič. Markič se nahaja v domači oskrbi. Škoda na avtobusu, ki so ga opoldne Kranjčani z veliko radovednostjo ogledovali, znaša 30.000 Din in ker je Markič vozil z avtobusom brez dovoljenja na lastno pest, bo to še po vrhu. Sicer pa, nesreča ne počiva. Zato je treba res paziti!

Po umoru na Vrhpolju

Fašisti proti Slovincem v Gorici

Rakek, 8. oktobra.

O fašistovskem napadu na »Novi list« *v Gorici in na ondote Slovence podajam naslednja obvestila:*

V nedeljo okrog pol 5 popoldne je skupina 20 fašistov vdrla v prostore »Novega lista«. S silo so sneli vrata, opustošili uredniške in upravniške prostore, razbili vse omare, mize, stole, okna, šipe, telefon, električne svetiljke; razmetali akte, arhiv in časopise. Štiri pisalne stroje so vrgli skozi okno na ulico.

Pred poslopjem se je takoj zbralo ogromno meščanov. Kmalu so nastopili karabinerji, ki so preprečili nadaljne demonstracije proti Slovincem. Nato so se fašisti razšli. Policija je pospravila s ceste razbite pisarniške potrebščine ter jih spravila nazaj v uredništvo. Zastržila je »Novi list« *in*

»Katoliško tiskarno«. Škode je okrog 10.000 lir. Zvečer na to je bilo v mestu napeto ozračje. Fašisti so se sprehajali z »mangelami«. Na Travniku je kakih 15 fašistov napadlo skupino Slovencev, ki se je vračala domov iz kavarne.

Skladatelj Lojze Bratuž se je zgrudil težko ranjen na glavi in po hrbtu. Rešilni avtomobil ga je odpeljal v bolnišnico, kjer se zdravi.

Knjižgovodja pri »Centralni posojilnici« *gosp. Malavašič je z roko prestregel udarec z »mangelom«, ki je bil namenjen glavi. Pod silnim udarcem se je roka zlomila.*

Drugi dan v ponedeljek je bilo v mestu vse mirno.

V ponedeljek popoldne je g. dr. Jos. Bitežnik kot lastnik »Novega lista« *prijavil policiji povzročeno škodo. Policija ga je zaslila do pozne nočne ure.*

Preiskava brezuspešna

»Piccolo« *piše: »Sedaj ni več nobenega dvoma, da je umer učitelj Sottosanti delo balkanske bande, ki se je vgnezdila v Julijski pokrajini, da seje grozo in strah.*

Zdi se, da je tajna organizacija opustila takiko večjih podjetij, ki zahtevajo dolge priprave in veliko število komplicov, ampak da je sklenila napade na posameznike, ki zahtevajo manj priprav.

Treba je izslediti glavne voditelje, da ne bi padle še nadaljne nedolžne žrtve.

To niso fantazije ali domneve, ampak rezultati preiskave oblasti. Zločinci niso mogli izvršiti svojega dejanja brez pomoči domačinov. Oblast samo še ne ve, ali je zločincem uspelo pobegniti čez mejo, ali ne. Cisto mogoče je, da so bežali, ker so okolnosti za pobeg ugodne. Dosedaj so zaprli veliko oseb, vendar se še ne ve, ali so v zvezi z atentatom in v kakšni zvezi.

Zdi se, da je bil atentat zasnovan zelo na široko in da je mreža komplicov zelo velika. Pred osmimi dnevi, so videli v Gočah pet moških, od katerih so štirje neznani, eden pa je iz inozemstva in je v okraju znan. Imeli so nahrbtnike in hlače, podobne hlačam miličnikov. Ti moške so kmalu izginili v nekem bližnjem gozdu. Oblast sumi, da so tajinstveni moške v zvezi z zločinom. Sumi se, da so po daljšem posvetovanju v gozdu, kjer se tajna organizacija navadno zbira, krenili na Vrhpolje, zavzeli svoja mesta in čakali na Sottosantija.

Goriški kvestor Modesti je razposlal oddelke po vsem okraju, ki vršijo hišne preiskave, toda ta akcija je do sedaj ostala brez uspeha.

Je pa tudi verzija, da je mogoče ena sama

oseba izvršila umor. Mogoče je, pravijo, da je morilec v namenu, da zbeha oblastvo, lovsko puško nabasal z dvema raznima kalibroma. Vendar je to neverjetno, ker vsi pravijo, da so padli istočasno razni streli.

Vest, da so zaprli vrhpoljskega župnika Papeža, ne odgovarja resnici. Oblast je samo strogo zastražila župnišče, da bi se župniku kaj ne zgodilo.

Dočim so fašistični listi včeraj skušali dokazati, da se Sottosanti politično ni udeleževal, pa danes že priznavajo, da je bil »heroičen vojak fašizma«. Tudi se zelo hudujejo, da vrhpoljski župnik Sottosantiju ni dal zvoniti, češ, da se je sam ustrelil. Pravijo tudi, da je g. Papež podelil umirajočemu odvezo samo pod pritiskom navzočih. To seveda trdijo tisti, ki g. župnika od nekdanj sovražijo. Zadnje domneve o zločinu so sledeče: da sta zločinca bila dva, da so krogla na vsak način bile iz dveh različnih pušk, ki sta bili sproženi istočasno, da je en zločinec zbežal proti Ajdovščini, drugi pa proti Colu. Vodstvo organizacije zločina pripisujejo neki osebi, ki ni doma v Julijski krajini. To dejstvo fašistični listi posebno poudarjajo, kakor je to pač njihova navada.

»Popolo di Trieste« *piše: Upanje je, da slovenski tednik, »Novi list«, ki je v zadnjici izšel predtekli četrtek, sploh ne bo več v Gorici zagledal belega dne, bodisi, ker se odgovorni urednik nahaja v inozemstvu, bodisi, ker eden izmed urednikov že nekaj dni prebija v zaporu goriske kvesture.*

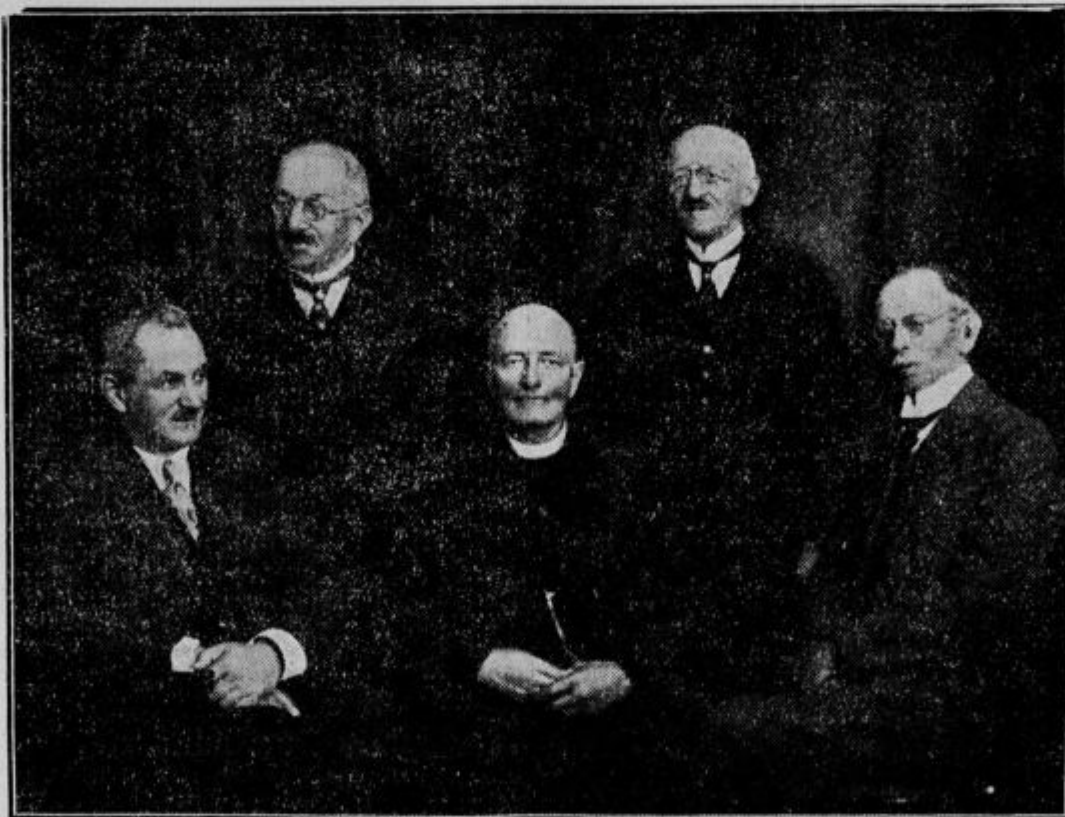
Kaj je bil Sottosanti?

Nica, 8. oktobra. as. »Le petit Nigois« *poroča o umorjenem učitelju Sottosanti sledeče: »Umorjeni učitelj je grdo ravnal z otroki. O njem je bilo znano, da je otrokom pljuval v usta. Če otrok ni znal italijanskih besed, mu je rekel: »Apri quella brutta bocca, della quale escono quelle brutte parole slave...« (Odpri tista grda usta, odkoder prihajajo tiste grde slovanske besede). Dokazano je, da je tako delal lanskega novembra.*

Starši so ga radi tega tožili. Bili so namreč ogorčeni v svojem srcu radi takega postopanja s

svojimi malimi, posebno pa še, ker je učitelj bil jeličen, in je tak pljuval nežnim otrokom v usta. Ko je tekla tožba proti njemu, je pobegnil iz Vrhpolja, ker se je zbal preiskave. Letos pa je bil zopet nastavljen v istem kraju. Ker je bil usrečen iz lovske puške je jasno, da je to osebno maščevanje. Pisanje italijanskih listov, da je umor političnega značaja, je gola domneva s tendenco oblatiti slovansko manjšino in upravičiti represalije proti njej!«

50 letnica mature

Dne 10. septembra t. l. so obhajali maturanti mariborske gimnazije l. 1880 50letnico mature. — Od leve na desno sedijo: univ. prof. dr. M. Murko, Praga, župnik v p. J. Kostanjevec, Vojnik, prof. v p. dr. Fr. Lastavec, Velika Nedelja. — Zadaj stojita od leve na desno: notar v p. Oto Ploj, Maribor, in senatni predsednik, dvorni svetnik in bivši vel. župan mariborski dr. Fr. Ploj, Maribor. — Zaradi boleznii niso prišli: dekan Fr. Salamon, Rogatec; sodni svetnik v p. J. Šumer, Škofja Loka in polic. nadsvetnik I. Papež, Gradec.

Še en junak

Ta je pa baje 115 let star

Zadnjič smo poročali o človeku, ki je doživel 110 let življenja, zdaj pa prihaja na vrsto še večji junak, ki je star že 115 let, torej pet let več.

Starac Peter Glišič živi blizu Podr. Mitrovice v Sremsu pri svojem zetju. Ko sta ga zadnjič obiskala dva časnika, je bil vesel in zdravil: Pomoz Bog, djeco! Potem ju je vprašal, odkod sta in ko sta mu povedala, po kaj sta k njemu prišla, je začel starac z živimi besedami slikati svoje pestro stoletno življenje.

Da imam 115 let, so značnali gospodje pri sodišču v Šabcu, kjer sem bil pred tremi leti. Do tedaj sploh nisem nikoli bil niti na sodišču, niti v šoli, hvala Bogu! Toda v vojni bi pa skoraj bil, sam Miloš Obrenović me je silil, da bi moral iti. Ampak takrat je bilo lahko: dal si

kmetu (županu) in kapetanu kakšen zlatnik, pa je bila stvar opravljena. Dobil sem namestnika, sam pa sem ostal doma. V tistih časih je kmet (župan) pobiral davke od hiše do hiše. S seboj je imel palico, na katero je delal znamenja, kdo je plačal in kdo ni. Takrat se ni pisalo v kakšne knjige, jok! Imel sem sedem otrok, samo dva sta mi še ostala. Toda tudi ta dva sta odšla in zdaj sem sam. Sina mi je ubil Svaba v vojni, hčerka pa je umrla. Prej sem živel v neki baraki, spal pa v čolnu, dokler me ni vzel k sebi zet.

Marsikaj je nato starček še pripovedoval: radovednima časnika, jma menda silen apetit; celo ponoči dvakrat vstane in je. Sicer je možak zdrav, le slisi slabo, popušča mu tudi vid. Na vprašanje, koliko let bi še rad živel, je smeje odvrnil: »Samo toliko, da oženim še tegale vnučka« *— in je pokazal na enoletnega dečka, ki ga je pestoval v naročju.*

Predno kupite peč

vprašajte Vašega sorodnika, znanca, prijatelja, ki že ima ZEPHIR-peč, in brezdvoma bodete čuli o tej peči samo najboljše, ker je kurjava z drvmi higijenska, prijetna in s ZEPHIR-jem najcenejša

Zahtevajte brezplačen popis!

ZEPHIR tovarnica peči d. d.
Subotica

Varujte se slabih ponaredb.

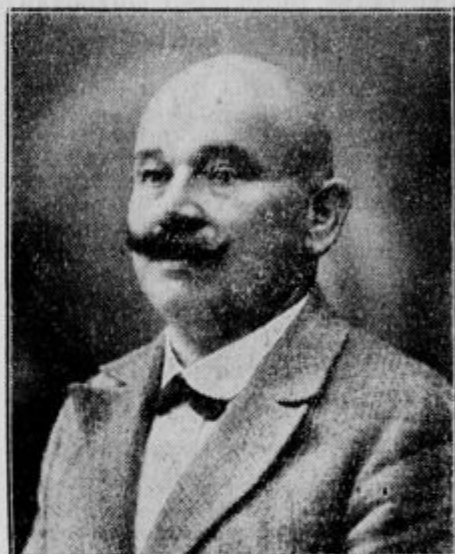
Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch;
Celje: D. Rakuseh; Maribor: Pinter & Lenard

Dvakratni jubilar

Rudolf Weikslar, davčni nadupravitelj v pokoju — 60 letnik

Novo mesto, 8. oktobra.

V krogu svoje družine je danes praznoval naš jubilar svoj 60. rojstni dan in 25 letnico vzajemnega zakonskega življenja s svojo družico gospo Emo, čil in zdrav.

G. Rudolf Weikslar je bil rojen 8. oktobra 1870 v Ormožu. Služboval je okoli 15 let v Prijedoru v Bosni, kjer si je tudi izbral zakonsko družico iz jako ugledne rodbine. Dolgo vrsto let je tudi služboval na Vrhniki, kjer ga imajo še v jako dobrem spominu.

Iz Vrhnike je bil nato premeščen v Novo mesto ter tu tudi stopil v pokoj.

Vedno dobre volje uživa v najlepšem družinskem soglasju v vili na Grmu dneve počitka. — Počitka? Ne! Tega g. Weikslar ne pozna. Vedno marljiv se še pridno udeležuje pri jako ugledni lesni tvrdki. Povsod ga vidiš moža, korenjaka, poštenjaka.

Kot dolgoletnemu naročniku »Slovenca« *si štejemo v prijetno dolžnost, da mu poleg drugih tudi mi čestitamo, enako tudi njegovi gospe soprog, in mu želimo še veliko rojstnih dni in — zlato poroko!*

Predrzen vlom v postajno blagajno

Grosuplje, 7. oktobra.

V noči od nedelje na ponedeljek (6. t. m.) je bil izvršen na postaji Šmarje-Sap vlom v prometno pisarno ter obenem v blagajno. Vlomilec je najprej s krampom odprl vrata čakalnice — pisarna ima namreč dvojna vrata, zato tam ni poizkušal — nato je razbil stekleno pregrado, kjer se izdajajo karte, ter potem odprl blagajno, v kateri pa je k sreči bilo samo okrog 100 Din, kajti večino denarja je menda prejšnji dan službujoči prometnik vzel ven. Vlomilec pa ni bil ravno preveč prebrisan, ker se je sezul in pristavil stol, da bi razbil ograjo: na stolu se pa popolnoma jasno pozna oris njegove noge. Vžgal je tudi luč in jo pustil goreti. Slišati ga pa skoraj ni mogel nihče, ker načelnika, ki ima stanovanje zraven, do sedaj še ni bilo, prometnik pa stanuje čisto na drugem koncu poslopja. Za vlomilca gotovo še ne vedo, sumijo pa nekoga po odtisu nog.

Tatvina v stari cerkvi na Viču

Vič, 8. oktobra.

Presenečen je danes popoldne opazil cerkovnik in oskrbnik pokopališča Anton Sojer, da je ponoči obiskal cerkev nepoklican gost, ki je pokazal izredno strokovno zanimanje za nabiralnike. Cerkovnik je hitro ugotovil, da je tat opravil svoj posel temeljito. Pregledal je vse glavne nabiralnike, ki so bili pa gotovo na veliko jezo tatu prazni. Ker na noben način ni hotel oditi brez plena, se je spravil na star stranski nabiralnik, kateri že ni bil odprt najmanj deset let. Cerkovnik je takoj opazil na tleh okrog starega nabiralnika raztresen denar. Bili so to seveda sami stari novci, tako dvokronski, star kovani drobiž in celo papirnati denar, katerega je med vojno radi pomanjkanja drobiža izdal mestni magistrat ljubljanski. Tat je seveda iz tega starega drobiža izbral vso dobro valuto in jo odnesel.

Iz sledov njegovega dela se da sklepati, da tat ni bil poseben strokovnjak, ker je odpiral nabiralnike s precej primitivnim orodjem. V spomin je pustil star napel zlomljen čopič, ki je najbrže predstavljal del njegovega vlomilskega orodja. Plen, ki ga je tat odnesel, je po mnenju cerkovnika, ki je vso zadevo takoj prijavil na viški stražnici, gotovo zelo majhen, ter znaša škoda na nabiralnikih gotovo več, kot pa vrednost denarja, ki ga je tat odnesel.

Po opravljenem tatinskem poslu je tat odšel skozi vrata zakristije, katera je mogoče od znotraj odpreti.

Ogromno zanimanje za „Ljudsko knjižnico“

Za prenovljeno Ljudsko knjižnico, ki bo začela izhajati v založbi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani z decembrom ter bo nudila naročnikom vsak drugi mesec krasno knjigo za neznatno mesečno naročnino 12 Din — torej šest knjig na leto, vlada velikansko zanimanje. Od povsod prihajajo vprašanja, kakšna bo nova Ljudska knjižnica in katera dela bo objavila. Radi tega bočemo na kratko razložiti program Ljudske knjižnice za prvo leto.

Ljudska knjižnica bo za najširše dosti našega ljudstva. Ljudska knjižnica, ki je doslej izhajala v založbi Jugoslovanske knjigarnice in doslej že skoraj 40 splošno priljubljenih zvezkov, bo po novem programu prinašala dobre svetovne pisatelje, pa tudi dela domačih pisateljev, vendar bodo knjige tako izbrane, da bodo imele poleg resnih literarnih vrednot še to prednost, da jih bodo mogli čitati z enakim užikom in pridom vsi odrasli ljudje brez razlike. Prikladne bodo za domačo knjižnico inteligenta kakor za čtivo najpreprostejšega človeka. Ljudska knjižnica mora postati temeljni kamen sleherne družinske knjižnice, prodreti mora v salon kakor v kmetisko hišo, v obrtnikovo delavnico kakor v stanovanje uradnika — zakaj vsaka knjiga, ki bo izšla v tej zbirki, bo zaslužila največje razširjenje.

Sedanja Ljudska knjižnica izhaja na nekoliko pomanjkljivem papirju. Obnovljena Ljudska knjižnica, ki začne izhajati v decembru t. l., bo pa tiskana na boljšem papirju, vezava bo okusna in moderna, tako da bodo zvezki te knjižnice pravi okras za našo bodočnost, vsebinsko pa razkošna zakladnica pestrega in hkrati najboljšega čtiva. Pri tem bo veljala skoraj polovico manj kakor sedaj in bo plačljiva po mesečnih obrokih.

Kakor je doslej urejeno, izidejo v teku prvega leta sledeče knjige v zbirki Ljudske knjižnice: Victor Hugo: Leto strahote 1793. Ta

povest je med deli slovitiga francoskega romani-pisca ena najbolj zanimivih in bo gotovo našla mnogo navdušenih čitateljev.

Za tem bo objavljen roman kanadskega Francoza Maurice Constantina Weyerja: Usodna preteklost. Poleg genljive, pretresljive zgodbe, ki se odigrava v Kanadi in na ameriškem ledenem severu, vsebuje Weyerjev spis znamenita poglavja kulturno zgodovinskega pomena, kajti pred čitateljevimi očmi se odigrava dramatični prehod Kanade iz živnorojske v poljedelsko deželo.

Dalje izide Brinarjeva predelava hudo-mušnih dogodivščin Pavlihe in Lainivega Kljukca z ilustracijami Milka Bambiča.

Pripravlja se izdaja Pierre l'Ermite-vega romana: Kako sem ubila svoje dete. L'Ermite je pri nas dobro znan po dveh svojih romanih »Žena z zaprtimi očmi« in »Deklica z odprtimi očmi«.

Pripravlja se tudi ogromni roman David Copperfield, morda največje mojstrsko delo velikega angleškega pripovednika Ch. Dickensa ter nova izdaja L. Wallacejevega priljubljenega romana Ben Hur.

Na programu sta še romana Hectorja Malota: Brez doma in Remizova: Na sinjem polju. — Natančnejši spored se bo še določil.

Vsekakor pa je že iz teh naslovov razvidno, da bodo knjige Ljudske knjižnice zares ljudsko čtivo, hkrati pa tudi čtivo za inteligenco, kajti dela imajo visoko literarno vrednost.

Naročila — po dopisnici — sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Za javninsko škofo je prevzela nabiranje naročnikov Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, na kar opozarjamo štajerske interese. — Na željo pošlje knjigarna brezplačen prospekt o vseh knjižnih zbirkah, ki bodo začele izhajati v njeni založbi.

Plemenit gospodar

Priznanje za 20 letno službovanje.

Slov. krajina, 7. oktobra.

Pri g. Kolenko Ivanu, županu v Črensovcih, je polnih 20 let služila Rezonja Alojzija. Bila je zgled zveste služkinje. Dekle se je sedaj poročilo. Gospodar je hotel primerno poplačati njeno zvestobo. Pri tem se je izkazal zelo velkodušno. Mlademu paru je hotel pripraviti veselje. Ker sta oba revna, je na svoje stroške priredil lepo »gostovanje«, na katerem sta se veselila mlada dva in večje število drugih gostov.

Plemeniti čin g. župana je vzbudil v okolici občo pozornost. Za zgled naj služi vsem gospodarjem, kako zasluži zvestoba priznanje.

Krivo godovanje

Izpred mariborskega senata.

Maribor, 8. oktobra.

Dne 7. septembra so v Podkrižnikovi hiši v Fradjahnu na Pohorju praznovali in obhajali god Podkrižnikove žene Marije. Okoli dveh jutraj bi se na gospodarjev poziv imeli gostje raziti. Ni na bilo vseč to 25letnemu kovaču Ivanu Kovačiču, ki se je rajši skril v sobo desno od glavnega hišnega vhoda. Pozneje ga je Podkrižnikov hlapec našel v sobi pod posteljo. Kovačič je šel v kuhinjo, voščil lahko noč, nato pa izginil; skril se je v čumnati pri kuhinji. Podkrižnik je šel, da mora biti Kovačič še v njegovih hiši, zato je ponovno pozval Čuriča, naj zopet pregleda, če se ni Kovačič nemara zopet kje skril. Čurič ga je res našel v omenjeni čumnati; ker ni hotel Kovačič zapustiti hiše, ga je Podkrižnik jel počasi potiskati proti vežnim vratom, tukaj pa je Kovačič nenadoma zgrabil za nož ter zamahnil z njim proti Podkrižniku; rana je bila smrtonosna. V petih minutah je Podkrižnik podlegel poškodbam; noževa ostrina mu je namreč prerezala arterijo subklavijev, radi česar se je vili kri na zunaj in na znotraj v prsni koš. Podkrižnik je izkruval. Danes je Kovačič sedel na založni klopi; priznava vse. Zagovarja se pa, da je to storil iz neoprevidnosti, ko je v temi z nožem kar na slepo zamahnil okoli sebe.

Razpravo je vodil sodnik okrožnega sodišča Lenarč; Kolšek in dr. Azman prisodnika. Obtožbo je zastopal dr. pravnik dr. Zorjan.

Kovačič je bil obsojen na tri leta robije, plačilo zasebne odškodnine v znesku 3500 Din in na petletno izgubo častnih pravic.

Izpred novomeškega sodišča

Novo mesto

V ponedeljek 6. oktobra se je vršila na tukajšnjem sodišču razprava pred sodnikom poedincem zoper posestniške sinove: Krevs Filip, Kolerle Alojzij, Kumar Jože in Jarč Antona iz Mirnepeči, radi prestopka po § 184 odst. 1. kaz. zak.

Obtoženi so bili, da so se v božični noči leta 1929, v Mirnepeči udeležili tepeža, pri katerem je bil ustrelen Cerar Franc, posestnikov sin iz Vel. Kala.

Vsi obtoženci so dejanje tajili. Zaslišanih je bilo veliko prič. Dokazalo se je, da so Mirnepečani napadli fante iz Kala, ko so ti prišli iz gostilne. Ves boj se je vršil pred Hudetovo hišo. Med pretopom se je iz gruč Mirnepečanov tudi streljalo, en strel je zadel pok. Cerarja v prsi, ki se je takoj zgrudil in kmalu nato izdihnil.

Dolgotrajna preiskava, v teku katere so celo ekshumirali pok. Cerarja, ni dognala, kdo je pokojnika ustrelil, ker tega noben obtoženec ni priznal in nobena priča ni mogla izpričati.

Dokazalo se je, da je Krevs Filip sicer dvakrat ali še večkrat ustrelil iz samokresa, ki mu ga je dal Kolerle, ta pa ga je dobil od Kumara.

Po pričah se je ugotovilo, da sta padla najmanj dva strela. Ker pa projekt, ki so ga našli pri ekshumaciji Cesarja v njegovih hrbtenici, ni bil primeren samokresu, iz katerega je streljal Krevs, državno tožilstvo ni moglo obtožiti Krevsa kot krivca smrti pok. Cesarja. Za dokazano pa se je smatralo, da so se obtoženci udeležili pretepa, aktivno, zato je sodišče obsodilo Krevsa na štiri mesece, ostale pa vsakega po en mesec zapora ter plačilo odškodnine zasebnemu udeležencu Francu Cesarju, očetu pok. Cesarja v znesku 1640 Din.

— PECE —

odstrani takoj in brez sledu „Creme Orizol“ Doblja se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba: Cosmochemia, Zagreb, Smlčičkova 23. Telefon 40-90

Kobila v laični omaki

Dva podjetna fantiča sta jo oni dan ubrala iz Ljubljane na Gorenjsko, da bi kje na deželi nakupila kaj primernege. S kolesi sta jo pobirala od vasi do vasi, si nabrala vsega, kar sta rabila in se kajpak potem vračala domov. Toda na Skarčuni se je fantoma dogodila nesreča ali smola ali pa oboje.

Vozila sta na kolesih skozi Skarčuno, prijetna se jima je zdela pot, že sta ogledovala cerkvice na Smarni gori, sanjala o beli Ljubljani, — takrat pa se je nenadno zgodilo nekaj, in oba fanta sta s koles hkratu telebnila na tla. Kaj je bilo?

Na vrtu posestnice Zgajnar Frančiške se je pasla domača kobila. Otroci, saj veste, kakšni so, kobili niso dali miru; dražili so je venomer, vpili nad njo, jo šibali in podili z vrta na vrt. Ko sta kolesarja privozila ravno mimo Zgajnarjeve hiše, je z vrta planila na cesto kobila, ki je oba kolesarja zalotila ravno na osišču svoje smeri. Oba fantiča sta se povallila s koles na tla in se bridko pritoževala nad kobilo, še bolj pa nad njenega gospodarja, ki je po njunem pojmovanju dolžan skrbeti, da žival hodi in leta tamkaj, kjer ni ljudi. Ampak glavna stvar ni v tem!

Eden izmed fantov je imel pri sebi tečno 33 jalc. potem košaro gob — in vse vкуп je šlo v franže. Jajca je vrgla kobila po tleh, jih seveda pomečkala, da so se razlila, gobe pa so postale ničevredna zmes. Razen tega sta oba kolesarja nekoliko zamazala in razpraskala svoji obleki, za kateri zahtevata zdaj od gospodinje eden 1200, drugi pa celo 1250 Din odškodnine, menda celo več, kakor je stala obleka, ko je bila nova. Škoda na kolesih, na jajcih in na gobah pa znaša po njunih cenitvah 185 Din za oba.

Kolesarja sta se zgledala na ljubljanski policiji, prinesla sta celo od zdravnika posebno spritčevalo o hudih poškodbah, pa prav energično zahtevala izplačilo polne odškodnine. Debelo bo pogledala gospodinja na Skarčuni, ko ji ljubljanska policija pošlje bridko pismo o posledicah nesrečnega srečanja njene kobile z ljubljanskima kolesarjema.

Pri ličkanju koruze

Podivjanost mladega fanta

Ptuj, 7. oktobra.

Med najlepše jesenske večere na deželi spadajo oni, ko kužujejo ali ličkajo koruzo. Vsa vas, mlado in staro, se zbere v eni hiši. Petja in šal ni konca. Tako je bilo kužovanje koruze na vrsti tudi v ponedeljek zvečer, ki pa se na žalost ni končalo v čistem veselju. Beseda je dala besedo. Vstal je 16letni fant in z nožem ravnal kot z navadnim koruznim storžem. Zabodel je nekega Gregorja. Razumljivo, da je Gregorčev Janez iz Rogoznice v bratovski ljubezni hotel pomagati svojem ranjenemu bratu. Ali slabo se je godilo tudi njemu. V zahvalo, da bi nudil pomoč napadenemu, jo je še sam skupil; tudi on je dobil rano z nožem. Mladega podivjanca so aretirali. Za nekaj časa že ne bo mogel javno kazati svojo surovost.

Vsakega mošnega boste očarali

Če boste za nego svoje kože uporabljali samo preizkušeno Paracelsus ljljanovo mlečno kremo, katero podaja koži mladeniško lepoto in svežost. — Zato bodite enrgični in zahtevajte vedno Paracelsus ljljanovo mlečno kremo in odbijte vsak poziv, da bi se vam dala »slična« krema.

100.000 Din iz sodne blagajne je šlo po svetu

Jovan Malešič, ki je radi raznih malenkostnih tatvin komaj izdržal svojo 20dnevno kazen, je bil že naslednje dni klican k sodišču v Irigu za pričo v neki zadevi. Mož pa ni vedel, v katero sobo naj gre k zaslišanju, zato je taval po sodišču iz sobe v sobo. Tako je prišel v sobo, kjer je bila sodnijska blagajna in kjer so uradniki ravno šli denar. V trenutku, ko so se uradniki za hip odstranili iz sobe ter je na mizi ležalo več kuvert, napolnjenih z denarjem, je Malešič, ki je ostal čisto sam v sobi pri denarju in so ga seveda prijele silne skomine, brž pobasal nekoliko kuvert z denarjem in jadrno pobral svoja šila in kopita. Seveda je bila tatvina skoraj ugotovljena, toda vendarle že prepozno. Prefriganega tatu niso več našli, dasi se je dvignila na lov vsa mestna policija in vse sodno uradništvo. Malešič jo je z denarjem popihal čez hribe in doline proti Novemu Sadu, kjer so ga drugi dan sicer videli, pa ga niso aretirali, ker ni bila prišla tozadevna tiralica. Potem pa je Malešič seveda z denarjem odšel dalje po svetu in ga kljub napornemu iskanju še niso našli.

Po Tvojem obupnem pismu sodeč, sem pričakoval, da Te najdem s močnim kašljem, zavitega v odeje in s hripavim glasom? —

Ne, moj ljubi, vzem sem Kresival i — — — učinek vidiš.

KRESIVAL vedno si priprav
če kašljaš al pa si hripav

Koledar

Cetrtek, 9. oktobra: Dionizij, škof, mučenik.

Osebnosti

— Duhovniške spremembe. Umeščena sta bila: Blaž Rebol, župnik v Dobniču, dne 7. oktobra 1930 na župnijo Bela cerkev, in Ign. Omahe n, župnik v Beli cerkvi, dne 8. oktobra 1930 na župnijo Dobrič. — Za upravitelja župnije Drazgoše je imenovan Franc Hiti, doslej župnik na Turjaku, ki je na to župnijo resigniral.

Novi grobovi

† V visoki starosti 84 let je umrl dne 6. t. m. v Sobračah, fara St. Vid pri Stični na Dolenjskem, posestnik Franc Fajdiga. Pokojni je bil brat lani umrlega dolgoletnega direktorja krajske gimnazije vladnega svetnika Ignacija Fajdige. Sveti Ti večna luč!

† Andrej Doktorič, Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani obvešča svoje člane, da je v sredo umrl njen bivši član g. Andrej Doktorič, nekdanji zlatarški mojster v Ljubljani. Pogreb bo v petek dne 10. t. m. ob 16 iz mrlišnice Hiralnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti. Gg. zadrugne člane prosimo, da se pogreba v čimvečjem številu udeležijo. — Odbor.

N. v m. p.]

Mala kronika

★ Konkurni razpis. Po okrožnici so razpisane župnije: Drazgoše v loški dekaniji, Koprivnik v Bohinju v radovljiški dekaniji in Turjak, stoječa pod patronstvom graščine Turjak, v ribniški dekaniji. Rok za vlaganje prošelj se zaključil dne 10. novembra 1930.

★ Božidar Jakac v Ameriki. Iz Novega mesta nam poročajo: Naš rojak g. Božidar Jakac, akademični slikar, ki biva že polgodno leto v Ameriki, je dobil od ameriških oblasti dovoljenje, da sme še nadaljnji šest mesecev ostati v Ameriki.

★ V obrambo časti g. Kavčiča. Z Jesenic: Iz »Jutrovega« poročila od 7. t. m., posnetega seveda iz laških virov, o umoru fašističnega učitelja Sototsanija v Vrhopolju pri Vipavi, bi bilo sledeti — ko poroča, da je imel ustreleni v kraju za sovražnika samo svojega prednika Kavčiča — da bi ta utegnil biti storilec. Ker bi to Kavčiču moglo kakor že koli škodovati, bodi tu pojašneno, da gospod Kavčič nikakor ne more biti, niti ne oddaleč osumljen tega dejanja, ker že dolgo živi v Jugoslaviji. — Gospod Kavčič, bivši tajnik v Vrhopolju, je miroljubne narave in še nikomur ni skrivil lasu. Še manj bi pa bil zmožen dejanja, kakršnega ga laški listi osumljajo. Zato tako pisanje pomeni zanj strašno krivico!

★ Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana objavlja: Na podlagi soglasnega sklepa starešinske seje z dne 4. oktobra t. l. preneha s tem dnem delovanje »Kongresnega odbora« JGZ Ljubljana in vseh njegovih odsekov, ker je ta dan zaključil »Finančni odsek« svoje račune. Odstaj sprejema vse zadevne dopise, nanašajoče se na bivši »Kongresni odbor«, predsedstvo Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.

★ Nenavadna buča. Na vrtu frančiškanskega samostana pri Mariji Pomagaj na Brezjah je letos zrastle buča, ki tehtla 64 kg. V premeru ima 70 cm, v obsegu 217 m. Nekaj posebnega!

★ Planinci, obiskajte še Golice! Spodnja koča na Golici je še odprta do vključno 15. t. m. in bo oskrbovana še nadalje ob lepem vremenu ob nedeljah in praznikih in dnevih pred nedeljami in prazniki.

★ Potres v Sarajevu. V torek ponoči so v Sarajevu čutili močan potres. Sunk je po izjavi potresne opazovalnice v Sarajevu trajal 40 sekund; mešani so ga čutili jedva 2 do 3 sekunde. Škode potres ni napravil.

★ S sekiro po glavi. V mali vasiči blizu Jasenice na Hrvaškem ima kmet Ivan Varalin svoj vrt, poln sočnega sadja. Ko je 73letni starih pred dnevi jutraj stopil v vrt, je tam našel neznanega fanta, ki je kradel sadje. Hotel ga je zapoditi z vrta, toda tat je na starčka navalil s sekiro. Udaril ga je tako močno po glavi, da se je starih zgrudil ves krvav. Potem pa je tat pobegnil.

★ Tiskovne pravde se zlasti v poslednjem času množijo, kar je v mnogih primerih posledica dejstva, da je naš novi zakon o tisku vse premalo znan. Neobhodno potrebna je torej ne le juristom, marveč vsem, ki javno delajo in nastopajo, knjižica »Zakon o tisku«, ki jo je uredil sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, Anton Mladič. — Zraven besedila zakona o tisku z dne 6. avgusta 1929 s spremembami in dopolnitvami do 1. marca t. l. vsebuje knjižica tudi nad sto razsodb kasacije, kar njeno praktično vrednost močno dviga. »Zakon o tisku« je izšel v založbi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani. Knjižica obsega 66 strani ter velja le 16 Din.

★ V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 30 od 8. oktobra t. l. je objavljen »Zakon o državnih brambah«, dalje »Uredba o sestavi zdravniške komisije na podstavi § 173. kazenskega zakonika«, »Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah«, »Pravila za polaganje državnega strokovnega izpita uradnikov resora ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje« in »Pravilnik zdravstvenega doma v Rogatcu«.

★ Zanesljivo in mlo učinkovanje je pogoj, ki ga zahtevamo od dobrega odvajalnega sredstva. Zaradi tega je Darmol odvajalna čokolada tako priljubljena in jo zdravniki že desetletja predpisujejo kot odvajalno sredstvo pri odraslih in otrocih.

★ Tako poceni se ti ponuja sreča. Pomisli: za pet dinarjev lepa sobna oprava ali pa konj in nebroj drugih dragocenosti. Kje boš dobil kaj levega za ta denar? Edino le, če kupiš lot, srečko »Doma služkinje«.

★ Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici ledene kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnemu slaboponutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napa in bolečin lahko izprazni črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravniki stoletja so uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in speterijskih trgovinah.

Jesenice

Umrla je v Kurji vasi Marijeta Razinger, p. d. Kurejeva, stara 70 let. Bila je dolgo časa bolna. Zapušta številno družino, ki pa je vsa preskrbljena. Pokopali so jo v sredo na jeseniško pokopališče. Pokoj njeni duši, preostali globoko sožalje!

Novo sezono Krekovega prosvetnega društva je preteklo nedeljo otvoril dramski odsek z veseligr »Radikalna kura«, ki je ob natlačeno polni dvorani jako dobro uspela. Igralci so svoje vloge rešili zelo dobro, nekateri naravnost odlično. Tudi scenerija odra je bila zelo posrečena, v drugem dejanju v prekrasni razsvetljavi in volometom je naravnost očarala.

Vsak teden nas preseneti s kako novostjo. Za dnevnik zavetišcem male dece je prišla učilnica za šolo obvezne otroke osnovne šole. Tu se otroci uče pod nadzorstvom in napravijo svoje šolske naloge ter so tako starši rešeni skrbi nadzorovanja. Za deklice z meščanske šole iz oddaljenih krajev, ki so morale doslej potikati po kolodvoru in je marsikatera radi tega trpela veliko dušno škodo, se je ta teden otvorila posebna soba, kjer bodo mirno in skrbno čakale v študiju odhodov posameznih vlakov.

Te dni se postavljajo v kuhinji krasen, velik štedilnik in s 15. oktobrom se odpre ljudska kuhinja. Že danes vlada zanj splošno zanimanje in povpraševanje, ker vsakdo ve, da bo kuhinja v zanesljivih in poštenih rokah. Celodnevna hrana bo stala, po izbiri, 10 ali 14 ali pa 17 Din. Samo kosilo pa 4, 6 ali 10 Din. Za Jesenice, kjer je življenje v celi državi, izvemši velika mesta in letovišča, morda najdražje, so navedene cene nekaj neverjetno nizkega. Opozarjamo na to kuhinjo nebrojne izletnike, ki potujejo čez Jesenice v naše jasne planine, zlasti pa organizatorje šolskih in društvenih izletov.

Novo mesto

Avtopodjetje Kos sporoča, da bo na željo občinstva spremenilo z 10. oktobrom vozni red avtobusne proge Novo mesto-Krško v toliko, da bo odpeljal avtobus iz Novega mesta ob 12. uri popoldne in prispel v Krško ob 14. uri popoldne. S to izpremembo bodo imeli potniki ugodnejšo zvezo za vlake na Zidani most in Zagreb.

Prodajni radi opustite:

Damsko perilo
Namizna prte
in prtiče
Kuhinjske brisače
Športne čepice
in pasove
Dežje predpasnike

Po izredno nizkih cenah

Priporočam dalje svojo bogato zalogo

modne in pletene robe

Opreme za novorojenčke

Posteljnine in hotelske opreme

LASTNA IZDELOVALNICA

vsakovrstnega perila za dame, gospode in otroke

Solidna postrežba, hitra izvršba ter najnižje cene

C.J. HAMANN
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 8

Drugi dan

Po dobro kitem terenu pa se je pomikala južna armada proti Dravi. Okoli pol'neva se je približala z vso silo ter začela napadati. Razvil se

Danes dopoldne je prispel v Ptuj z avtomobilom iz Zagreba vršilec dozn. pov. IV. armade general Aleksander Stošić iz spremstvu generalštabnega brigadnega generala Dragoslava Milkovića in konjeniškega brigadnega generala Ivana Dokića ter se takoj po prihodu odjedal k voditelju manevrov, da inspirira poveljnika severne in južne armade in da prisostvuje bojem jutrišnjega dne.

Kako grade palače pred pošto

Tatinska kronika

⊙ **Komorni koncert** čelista Pavla Grümmerja in pianista Aleksandra Čerepnina, ki se je imel vr-

redilno vrednosti.
Velika škatla Din 56.—, srednja Din 32.—

Pogreb zaslužnega moža

Celje

pôdpolne je bilo, ko se je nad mestom vili med grmenjem in bliskanjem močan dež, ki pa je trajal le kratko. Kakor je prej dež mahoma izpraznil ulice, je naslednji prizor privabil na ceste velike množice, ki so se divile igri narave. S savijske strani so namreč oblaki naenkrat dobili po zaha-
ajočem solncu žarečo zarbo, kakršne v naših krajih nismo videli. Barva je bila tako ostrá in močna, da je bilo videti vse mesto kot v rzheló luč zavito, čeprav je padal nad mestom še rahel dež in je prav nad mestom ležal še močan temen oblak. Kaj kmalu se je pojavil na vzhodni strani mesta nov prizor: dve vzporedni mavrici, katerih ena je bila nenavadno živo pisana ter je oddajala svojevrstn soj celi vzhodni plati nebesa. Dobre četré ure je bilo mogoče opazovati te čudne prizore, ki so od časa do časa spreminjali barve in čarobno osvetljevali naravo. Ljudje so seveda takoj uganili, da to ne bo brez posledic. Najmanj, kar se bo zgodilo, bo vojska. Seveda je treba pri-
pomniti, da so bile tega mnenja predvsem stare ženice. — V ostalem je vsemu temu sledila silno jasna in lepa noč.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Meljska c. 56

Maribor

☐ **Od praznotne zeva** policijska malha; jedva devet prijav radi neznatnih zadevščin in pa ena aretacija. Urška se je na novo preselila h Grafu; velika grešnica je bojda. Zato so jo zaenkrat spravili v keho.

Ptui

Naivečtio izbiri

STANKO FLORIANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Dr. Fran Šturm:
Francoska vadnica II. del

Ljubljansko gledališče

Opera
Začetek ob 20 zvečer

Četrtek, 9. oktobra: KNEZ IGOR. Red C.
Petek, 10. oktobra: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 9. oktobra ob 20: SVETI PLAMEN.
Ab C. Premijera.
Petek, 10. oktobra: Zaprto.

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trenchcoate in usnjate suknjiče
kupite najceneje pri
Konfekcijski industriji
JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 7

JOSIP IVANČIĆ, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1

Iz društvenega življenja

Pevecem Ljubljane! V spomin na desetletnico koroškega plebiscita se vrši v nedeljo dne 12. t. m. ob 11 dopoldne na Kongresnem trgu koncert združenih pevskih zborov. Skušnije za ta nastop so:

Moški zbori v četrtek dne 9. t. m. ob osmih zvečer v dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici.

Za moške in mešane zbre v petek dne 10. t. m. ob osmih zvečer istotam.

Narodna dolžnost nam vелеva, da se vsi udeležimo te prireditve, seveda pa tudi pevskih vaj, ki se vrše za ta nastop. Bodite tudi točni! Naš arhivar prinese note seboj in jih dobite kar v dvorani GL Matice.

Društvo ljubiteljev ptičarjev naznanja, da je španjelska tekma, ki bi se imela vršiti dne 11. oktobra, radi tehniških ovir preložena na poznejši čas. — Tekma vseh vrst ptičarjev bo pa, kakor že objavljeno, v nedeljo, 12. oktobra v lovišču Devica Marija v Polju. Zbirališče ob 7.30 zjutraj na vrtu restavracije glavni kolodvor. V soboto 11. oktobra ob 20 pozdravni večer v hotelu Union, v nedeljo ob 20 je poslovilni večer v gostilni Činkole; ob tej priliki se bo razglasil izid tekme in razdelila darila.

Poizvedovanie

Našla se je zlata zapestnica v veži Okrožnega urada. Poizve se pri vratarju Okrožnega urada na Miklošičevi cesti.

Vsak kmetovalec

mora za jesensko setev
namakati seme z izbornim

Germisan kvasiyom za seme

Naroča se pri tvrdki
»CHERMOTECHNA« Ljubljana, Mostni trg 10

Prve slike katastrofe angl. zrakoplova R 101

- Sl. 1: Slovo od Cardingtona, domačega pristanišča uničenega zrakoplova.
 Sl. 2: Angleški minister za zrakoplovstvo lord Thomson, ki je ob katastrofi zgorel.
 Sl. 3: Sir Safton Brancker, šef angleškega civilnega letalstva, ki je tudi postal žrtev katastrofe.
 Sl. 4: Zadnja pot zrakoplova R 101.
 Sl. 5: Častniki R 101 s svojim poveljnikom majorjem Scottom (X) in njegovim namestnikom poroč. Irvingom (XX).
 Sl. 6: Francoski letalski minister Laurent Eynac (na levi) ob postelji hudo ranjenega inž. Redcliffe, ki mu opisuje pogibe R. 101.

Slika 2.

Slika 1.

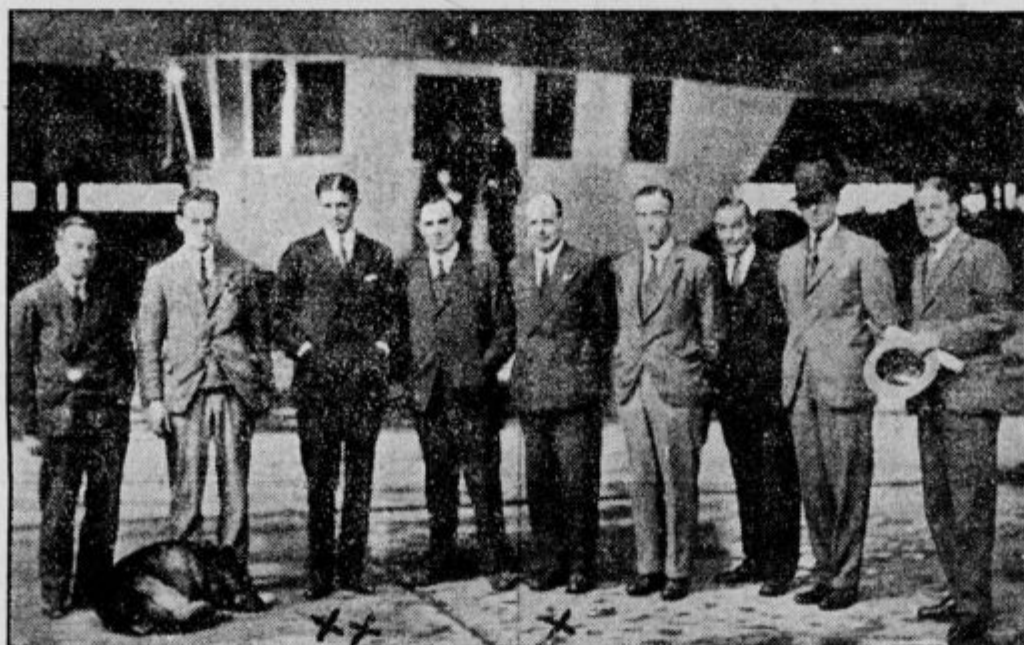
- Sl. 7: Francoski vojaki odnašajo trupla ponesrečenih. Ta slika je bila poslana brezlično.
 Sl. 8: Žalostni ostanki ogromnega zrakoplova. Izgorelo ogrodje na kraju nesreče pri Beauvaisu.
 Sl. 9: Edina gondola za motorje, ki se ni razbila.
 Sl. 10: Prometno letalo D 1930 (zgoraj voditelj pilot Erich Pust), ki se je med vožnjo na progi Berlin-Dresden-Praga-Dunaj blizu letališča pri Dresdenu ponesrečilo. Pri tej nesreči je doletela smrt 8 oseb, med njimi pilota Pusta.

Slika 3.

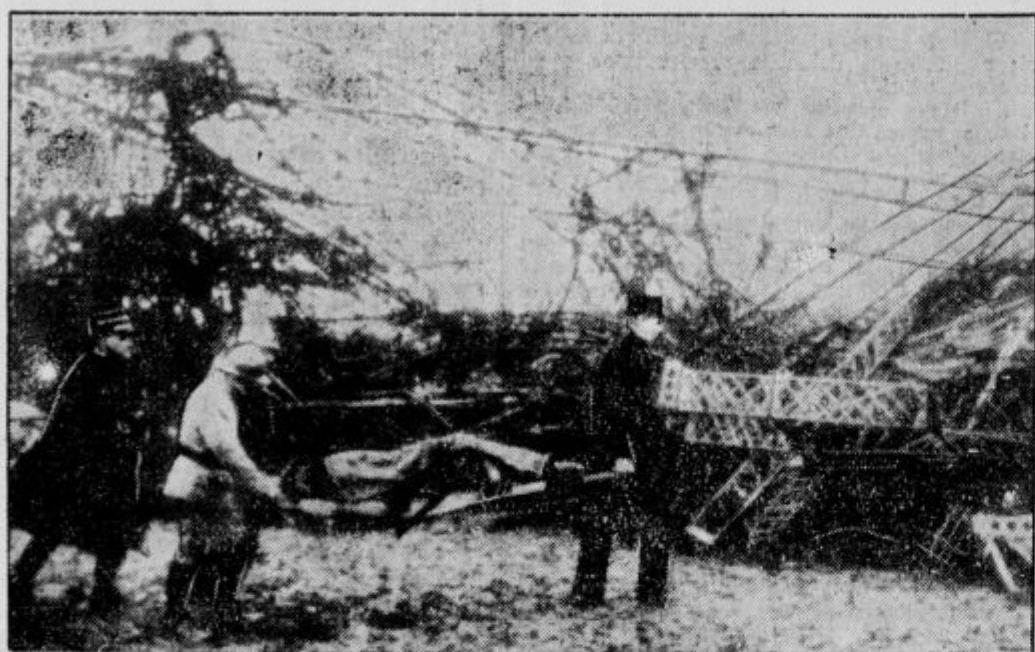
Slika 4.

Slika 5.

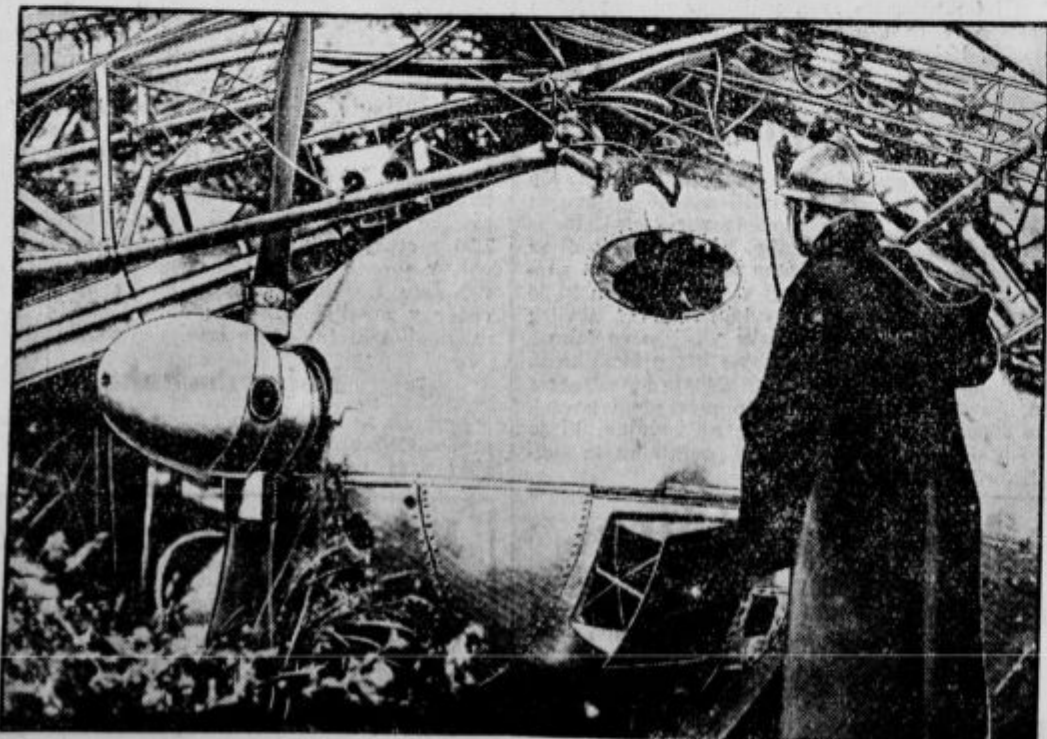
Slika 6.

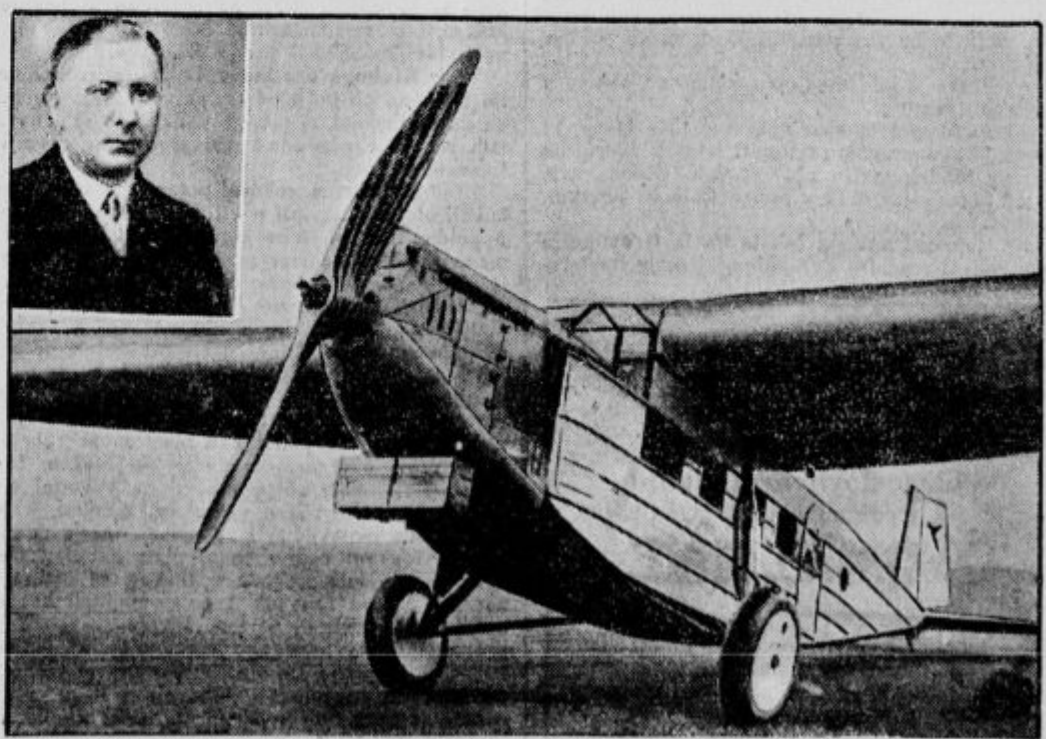
Slika 7.

Slika 8.

Slika 9.

Slika 10.

Dovoljeno sladkanje moštov

Kraljeva banska uprava v Ljubljani je z ozirom na to, da letošnji mošči ne bodo dosegli normalne sladkosti radi trajnega deževnega in hladnega vremena, dovolila slajenje teh moštov z rafiniranim sladkorjem do normalne sladkosti in sicer za srece: Brežice, Krško, Novo mesto, Celje, Šmarje pri Jelšah, Konjice, Murska Sobota, do

Regulacija Mure. Belgrad, 8. okt. AA. Minister za gradnje je odstopil gradbeni dela za regulacijo Mure mariborski tirdki Ubald Nassimbeni za izlicitirano vsoto v znesku 1.785.543,05 Din.

Rodovniško društvo v Dolgi vasi. Pretekli mesec se je v Dolgi vasi v Slovenski Krajini ustanovilo rodovniško društvo z odseki občin Banuta, Mostje in Dolnja Lendava. Društvo šteje 62 članov. Ogled živine se je vršil po občinah. Prignano je bilo nad 150 krav, od katerih je bilo sprejetih v rodovnik 81. To so krave, ki so prvovrstne. Mlečna kontrola se je izvajala že od začetka tega leta in sta jo vodila izveščana kontrolorja. Po pregledu krav je g. kmetijski referent inž. Wenko sklical občni zbor v hotel »Krona«, ki se ga je udeležilo nad 100 ljudi. G. referent je imel na tem zborovanju lepo strokovno predavanje o napredovanju živinoreje. Po daljšem strokovnem predavanju je sledila volitev odbora. V odbor so bili izvoljeni: predsednik Kulčar Stefan, podpredsednik Žerdin Ivan, tajnik-blagajnik Ošljaj Josip, odborniki: Tot Josip in Rajter Ivan. Mlečna kontrola: Matjašec Stefan in Meselič Stefan. — Društvo je tudi dobilo lepega importiranega bika iz Švice, ki je v oskrbi pri društvenem predsedniku. Za vse to pa ima zahvaliti g. kmet. ref. inž. Wenku, ki je s svojim agilnim delom razširil precej takih društev v Prekmurju in s tem pospešil gospodarsko panogo in procvit našega kmeta.

Dobave. Gradbeni oddelek ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede oddaje pleskanja žel. mostu. — Strojni oddelek sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 150 kg bele pločevine in 90 kg jekla. — Komanda strok. orožja v Boki Kotski sprejema ponudbe glede dobave pločevine, zakovic, pil, listov za kovinske žage in filcev. — Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave vodovodnih naprav. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg kristalne sode, 100 kg jesprenjčka, 300 kg testenin, 1000 kg koruznega zdroba, 1000 kg Frankovega pridakta za kavo, 15.000 kg pšenične moke, 1000 kg ječmenove kave (»Kathreiner«), 80 kg Enrilo dodatka za kavo, 2000 kg masti, 2000 kg riža in 3000 kg koruze. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: 21. t. m. pri ravn. drž. žel. v Sarajevu glede dobave 5000 kg pocinkane pločevine in 6000 kg črne pločevine; pri ravn. drž. žel. v Subotici glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala; pri ravn. drž. žel. v Zagrebu glede dobave raznega lesa; pri Upravi drž. monopolov, ekon. oddelek v Blegradu glede dobave papirja. — Dne 21. t. m. se bo vršila pri Glav. san. skladišču v Zemunu ofert. licitacija glede dobave 5000 metrov mreže (tila) za okna.

Dobave. Gradbeni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 365 kg lanenega firneža in 1547 kg antoxyd barve. — Splošni oddelek sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 7000 kom. izgotovljenih ster. zav. za prste in 20 pol lepenke. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 20 komadov ventilov, 10 komadov holenderjev, 1 vijaknega ključa, brisač, platna itd. — Ravn. drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 273 m³ jamskega lesa. — Ravn. drž. rudnika Kreka sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg železne pločevine in 100 plošč bele pločevine, glede dobave raznega orodja, 2000 m jeklenih vrvi, usnjatih balat-jermen ter glede dobave 1 transformatorja.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. t. m. pri Upravi drž. monop. v Belgradu glede dobave pločevinastih spojin. — 23. t. m. pri ravn. drž. žel. v Subotici glede dobave 200.000 kg negašenega apna. — 24. t. m. pa pri ravn. drž. žel. v Sarajevu glede dobave tiskovin.

Prodaja raznega blaga se bo vršila na licitaciji dne 15. t. m. pri Glavni carinarnici »A« v Ljubljani.

Prodaja starih oblek se bo vršila na licitaciji dne 24. t. m. pri Upravi policije v Zagrebu.

Borza

DENAR

Dne 8. okt. 1930.

V današnjem deviznem prometu so vsi devizni tečajji popustili v zvezi s slabo tendenco v Curihu. Promet je bil srednji, znaten pa je bil kakor običajno v devizi Newyork. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2276 bl. Berlin 1342 bl. Bruselj 787,07 bl. Budimpe. 988,23 bl. Curih 1095,90 bl. Dunaj 794,46 do 797,46 (795,96). London 273,69—274,49 (274,09). Newyork 56,205—56,405 (56,305). Pariz 220,32 do 222,32 (221,32). Praga 167,46 bl. Trst 294,25—296,25 (295,25).

Zagreb. Amsterdam 2276 bl. Berlin 1340,50—1343,50. Bruselj 787,07 bl. Budimpešta 986,73 do 989,73. Curih 1094,40—1097,40. Dunaj 794,46 do 797,46. London 273,69—274,49. Newyork 56,205—56,405. Pariz 221,32 bl. Praga 167,06—167,86. Trst 294,324—296,324. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 3,5 milj. Din.

Belgrad. Berlin 1340,50—1343,50. Bruselj 785,57—788,57. Budimpešta 986,73—989,63. Curih 1094,40—1097,40. Dunaj 794,46—797,46. London 273,69—274,49. Newyork 56,205—56,405. Pariz 220,32—222,32. Praga 167,06—167,86. Milan 294,10 do 296,10.

Curih. Belgrad 9,1275. Amsterdam 207,60. Atene 6,6725. Berlin 122,42. Bruselj 71,825. Budimpešta 90,15. Bukarest 3,05875. Carigrad 2,44. Dunaj 72,60. London 25,005. Madrid 51,90. Newyork 514,675. Pariz 20,195. Praga 15,27. Sofija 3,7325. Trst 26,95. Varšava 57,70. Kopenhagen 137,725. Stockholm 198,25. Oslo 137,95. Helsingfors 12,95. Dinar notira na Dunaju (deviza) 12,5675, (valuta) 12,51.

VREDNOSTNI PAPIRI

Med državnimi papirji je bila danes čvrstejša vojna škoda, ki pa je bila zaključena samo promptno. Dolarski papirji so bili nekoliko slabšeji in je bilo zaključeno 7% pos. DHB, nadalje imamo danes zabeležiti na zagrebški borzi tudi zaključek v begluških obveznicah, katerih tečaj pa je bil nizek. Med bančnimi papirji je bil običajen zaključek v delnicah Poljbanke, nadalje je bila zaključena Zemaljska banka. Jugobanka je popustila za pol di-

17%, Maribor levi breg, Ptuj, Dolnja Lendava, do 18%, Maribor desni breg in Ljutomer do 19%. To se mora tako razumeti, da oslajeni mošči ne smejo vsebovati večjo gradacijo kakor je zgoraj označena. Strogo je pa prepovedano slajenje mošta šmarnice ali moštov drugih samorodnic (Klington, Izabela, Jork, Madeira itd.), kakor tudi moštov domačega grozdja, pomešanih z moštom teh samorodnic.

narja. Med industrijskimi papirji je ponovno nazadovala Trboveljska, ki pa se je v teku sestanka učvrstila od 363 na 365. V ostalem ni bilo znatnejših izprememb.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 94 bl. 7% Bler. pos. 84 bl. Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 122 den. Praštediona 925 den. Kred. zavod 170—180. Vevče 124 den. Stavbna 40 den. Šešir 105 den. Kranj. ind. 308 den. Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 87—88,50; agrari 53—54,50; vojna škoda ar. 433—433,50 (433), kasa 433—433,50, X. 433—434, XI. 434 bl. XII. 433 do 434; 8% Bler. pos. 92—94; 7% Bler. pos. 83,25 do 83,50; 7% pos. DHB 82—82,50 (82,25); srečb. Rdeč. križa 50 bl.; pos. m. Zagreb 65—75; tobe. srečke 20—32; 6% begl. obv. 72,50—74 (73). — Bančne delnice: Ravna gora 75 d. Hrvatska 50 d. Katolička 36—40. Poljo 56—56,50 (56). Kreditna 96 d. Union 191 d. Jugo 77,75—78 (78, 77,50, dec. 79—83). Lj. kred. 122 d. Medjunarodna 66 d. Narodna 8,100—8,200. Obrina 36 d. Praštediona 922 do 924. Etno 150—160. Srbska 189 d. Zemaljska 130—132 (130). Industrijske delnice: Nar. sum. 25 d. Guttman 150—152,50. Slaveks 58—63. Našice 1030 d. Danica 100—105. Drava 215—230. Sečarana Osjek 296—305. Nar. ml. 20 d. Osj. ljev. 190 d. Brod. vag. 95 b. Union 135 b. Vevče 124 d. Isis 43—50. Ragusa 400 b. Oceania 200—210. Jad. plov. 550 d. Trboveljska 364—365,50 (363,365). Cement Split 405 d.

Belgrad. Narodna banka 8,180 bl. 7% inv. pos. 89 (13,000 nom.), agrari 55—56, vojna škoda 449,50 (150 kom.), veliki komadi 451, XI. 455 (200 kom.), XII. 458 (100 kom.), 7% Bler. pos. 86,75 (10,000 dol.), 7% pos. DHB 82,50—83.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 82,75—83,50. Newyork: 8% Bler. pos. 92—93, 7% Bler. pos. 82,25—83, 7% DHB 81—82.

Dunaj. Don. sav. jad. 90, Wiener Bankverein 17,55, Creditanstalt 47,20, Escompteges. 159,50, Zivno 91,20, Mundus 153, Alpine 21,90, Trboveljska 45,50, Rima Murany 80.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vag. buk. met. drv, 1 vag. buk. rezanih drv, 2 vag. bukovih obrobjenih plohov in 2 vag. oglja. Tendence neizpremenjena.

Žitni trg

Tendence na žitnem trgu je nadalje slaba. Cene pšenice so pri nas ostale neizpremenjene. Tako pri nas kakor na svetovnih tržiščih je pa čvrsta koruza. Zahteva se za umetno sušeno koruzo 100, za staro blago pa 115. V ostalem ni izprememb. Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: pšenica 25, moka 2, koruza 18, otrobi 3 vagoni.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet miren. Pšenica: okt. 15,40—15,72, zaklj. 15,40—15,41; marc 16,40—16,41, zaklj. 16,40—16,41; maj 16,80, zaklj. 16,81. Rž: okt. 8,60, zaklj. 8,60—8,63; marc 9,60, zaklj. 9,60—9,61. Kuruza: maj 12,22—12,37, zaklj. 12,32—12,34; Tranzit maj 10,95—11, zaklj. 10,95 do 11.

Hmelj

Nürnberg, 8. okt. as. Na trg je bilo pripeljanih 200 kg hmelja, prodanih pa 150, in sicer halertauskega hmelja, srednje in dobrosrednje vrste po 70—90 mark, prve vrste pa po 100 mark, srednjega gorkega hmelja po 40—50 mark. Za inozemski hmelj ni bilo kupčijo. Razpoloženje in cene so bile neizpremenjene čvrste.

Iz službenih objav

Razpis službe. Na osnovi zakona o banski upravi razpisuje kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani mesto računovodje-blagajnika II. kat. pri banovinskih mlekarški šoli v Škofji Loki. Za mesto računovodje-ekonoma se zahteva dovršena srednja šola in praksa v računsko blagajniški stroki. Prošnje, pravilno kolkovane in opremljene z dokazili v zmislu čl. 12. zakona o civilnih uradnikih, se morajo vložiti pri kr. banski upravi najkasneje do 20. okt. 1930.

Razpust društva. »Napredno prosvetno društvo v Mavčicah« je razpuščeno, ker ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Poravnalno postopanje o imovini Neškodla Jaroslava, neprotokolaranega trgovca in obrtnika s cerkvenimi izdelki v Ljubljani, Sv. Petra cesta 25, uvedeno po zakonu o prisilni poravnavi izven konkurza, se je ustavilo, ker se poravnava ni dosegla.

Dražbeni oklic in poziv k napovedi. 4. nov. 1930 ob 9 bo pri sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Homec, vl. št. 103; označba nepremičnin: hiša s svinjakom, cenilna vrednost 3100 Din, zemljiške parcele, cenilna vrednost 1903,65 Din; zemljiška knjiga Homec vl. št. 3, gozd, cenilna vrednost 390,60 Din, pritikline 160 Din. Skupaj 5554,25 Din; najmanjši ponudek 2703 Din. Vadij znaša 556. K nepremičnini zemljiška knjiga Homec vl. št. 103 spadajo sledeče pritikline: 1 sadna preša, 1 kad in nekaj gospodarskega orodja v cenilni vrednosti 160 Din.

Vpisi v zadržni register.

Vpis zadrage. Kmetijska strojna zadruga v Savljah, r. z. z. o. z.

Izpremembe: Hranilnica in posojilnica v Kozjem, r. z. n. z. Izstopili so iz načelstva: Tomažič Marko, Golob Otmar in dr. Zupan Franc. Vstopili so v načelstvo: dr. Klor Franc, odvetnik, Bogovič Alojz, posestnik, Maček Vinko, posestnik, vsi v Kozjem.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Smartnem na Paki, r. z. z. n. z. Izstopila sta iz načelstva Brinovšek Franc in Stopar Marko. Stopila sta v načelstvo Stopar Marko ml., posestnik v Reški vasi, in Kolenca Ivan, posestnik, Maček Vinko, posestnik, vsi v Kozjem.

Razpis službe veterinarja. Mestna občina Ptuj razpisuje mesto mestnega veterinarja. Prošilci naj predložijo svoje prošnje, opremljene v smislu pravilnika o postavljanju veterinarjev v samoupravni službi.

Zivinorejska zadruga v Planini pri Rakeku, r. z. z. o. z.

Hranilnica in posojilnica v Cerkljici, r. z. z. n. z. Izbršeta se člana načelstva Lavrič Ivan in Otoničar Janez. Vpišeta se člana načelstva Pavlič Blaž, posestnik v Cerkljici št. 56, in Lovko Janez, posestnik v Cerkljici št. 8.

II. balkanska olimpijada v Atenah

(Od našega posebnega poročevalca.)

Faleron, 6. oktobra.

Kakor sem vam že poročal, obljubljene državne podpore nismo dobili; za polovično vožnjo do Belgrada smo na zagrebškem kolodvoru zložili vsoto 6000 dinarjev. To na podlagi brzjava grške lahkoatletske zveze, ki je obljubila, da povrne vse stroške tudi za močnejšo delegacijo (šez 20 atletov). V Belgradu so bile vse intervencije zaman, da ni priskočil na pomoč g. Marjanović, vodja glavnega dopisnega urada. Poklonil je 10.000 dinarjev in s temi smo vožnjo do meje nadaljevali. Na potovanju smo doživeli novo neprimliko. Vozili smo se v posebnem vagonu drugega razreda, vendar nam niso verjeli, da je to poseben vagon; posledica je bila, da smo morali doplačati razliko med tretjim in drugim razredom.

Take neprimlike gotovo niso dobro vplivale na naše razpoloženje. Boljše volje smo postali šele v Atenah, kjer so nas sprejeli zelo gostoljubno in nastanili v lepem hotelu Alstaion tik ob morju. Krasen razgled, kopališče in pisana družba atletov iz Bolgarije, Rumunije in Turčije nas je spravila v boljšo voljo.

Še nekaj o nedeljskem dogodku

Ko premišljujemo o vzrokih nedeljskega incidenta, se predvsem sprašujemo ali vodstva klubov učijo svoje člane igrati samo nogomet, na drugo, gotovo važnešo vzgojno stran pa pozabljajo?

Vedno povdarjamo, da sport vzgaja značaje; vendar sama igra brez vzgoje ne bo dosegla namena, ki ga sport praznaprav ima. Če hočemo to doseči, mora vsak nogometaš vedeti za dva osnovna poma, predno prične javno nastopati. Na igrišču med igro mora molčati in sodnikove odločitve spoštovati. To so osnovni poma za disciplinirane igralce. Le če bodo igralci naših klubov vpoštevali gornje, bo naš nogomet napredoval.

SK Ilirija (iz lahkoatl. sekcije). Sestanek načelstva danes ob 20 v kavarni Evropi. — Načelnik.

Sport na deželi

SK Tržič: SK Borec (Jesenice) 4:2 (1:1).

V nedeljo je gostovalo v Tržiču moštvo jeseniškega SK Borca. Tekma je privabila na igrišče rekordno število gledalcev. Žal so nekateri med njimi glasno dajali duška simpatijam za svoje prijatelje. Želimo, da bi v bodoče ostali v zmernih mejah, ker sicer škoduje športni ideji in prizadevanju SK Tržiča za propagiranje nogomet. sporta. Igra je bila zelo živahna in šele po odmoru so domačini prevzeli vodilno vlogo in trikrat potresli nasprotnikovo mrežo. V drugem polčasu je bila igra obeh moštvev enakovredna. Obe enajstori sta igrali zelo pošteno in sta pokazali lepo igro. Tekmo je sodil g. Kmetič, ki pa ni imel vedno srečne roke; bil je pa objektivni. Tržiška enajstoričica se pridno pripravlja za važnejše nastope, ki jo čakajo v bližnji bodočnosti.

Ali ste že poravnali naročnino?

»Splošna maloželezniška družba, d. d. v Ljubljani razpisuje gradnjo

40 odvodnih kanalov za kretnice

Ponudbo je vložiti do 15. oktobra t. l. do 12 opoldne. — Vse pogoje in skice je dobiti pri naslovu.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljev izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Razpis stavbnih del

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI razpisuje oddajo

težaških, zidarskih in železobetonskih del

za gradnjo nove stanovanjske hiše v Celju ob Razlagovi, Vrabčevi in Kolenčevi ulici,

Vsi potrebni podatki se dobijo od 10. oktobra dalje med uradnimi urami pri ravnateljstvu zavoda, Gledališka ulica št. 8, III. nadstropje, ter pri gradbenem uradu mesta Celje proti povračilu stroškov 100 Din.

Zapečateni in pravilno opremljene ponudbe je vložiti pri Pokojninskem zavodu do ponedeljka, dne 20. oktobra 1930 do 12 dopoldne.

Ljubljana, dne 8. oktobra 1930.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 9. oktobra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 17.30 Otroška ura, radio tetka. — 18.00 Koncert radio orkestra. Viola solo. Hawai jazz. — 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Prenos ljubljanske opere: »Knez Igor«. — 22.30 Casovna napoved in poročila, plošče.

Petek, 10. oktobra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Cas, plošče, borza. 18.00 Koncert radio orkestra. Saksophon duet. Hawai jazz. 19.00 Prof. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Gospodinjina ura, gđe. C. Krekova. 20.00 Drago Uloga: Sportna ura. 20.30 Pester vester. Na harmoniko igra g. Rakusa. Ženski duet narodnih pesmi s spremljevanjem klavirja (gđe. Stelka Korenčanova in Vera Pirčeva). Slagerije poje g. Mirko Premič. 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 10. oktobra.

Belgrad: 10.30 Plošče. 12.45 Koncert radio kvarteta. 17.30 Jazz na ploščah. 20 Narodne pesmi, poje ga. Bugarinov, 20.30 Koncert komornega kvarteta. 21.30 Jugoslovanske pesmi, poje ga. Sfiligoi in g. Ertl. 22.45 Večerni koncert radio kvarteta. — **Budapest:** 19.30 »Boheme«, opera. Kuccini; nato koncert ciganskega orkestra in pesmi. — **Dunaj:** 19.35 Koncert zabavne glasbe. 21 Ljudski večer, vokalni in instrumentalni koncert. — **Torino:** 19.30 Koncert zabavne glasbe. 20.40 Simfonični koncert; nato plošče. — **Praga:** 19.20 Koncert radio orkestra. 21 Pevski koncert. 21.30 Pianski koncert. 22 Koncert moderne glasbe. — **Langenberg:** 20 Operetna glasba. 20.30 »Križa«, slusna igra; nato plesna glasba. — **Rim:** 20.35 »Cincila«, opera (Ranzato). — **Toulouse:** 18.55 Koncert simfoničnega orkestra. 19.45 Pesmi. 20 Koncert argentinskega orkestra. 23 Koncert radio orkestra. — **M. Ostrava:** 21 Koncert radio orkestra. 22 Koncert moderne glasbe. — **Leipzig:** 19.40 Pesmi in klavir. 21.15 Mandoline.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš nad- vse ljubljani oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

Alojziji Windischer

trgovec in posestnik v Novem mestu

danes, v sredo, 8. oktobra 1930 ob pol sedmih jutraj po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 60. letu starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek dne 10. oktobra ob 4 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnjih cerkvah. — Dragoga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Novo mesto, 8. oktobra 1930.

Marija Košiček roj. Windischer, hčerka. Ing. Tošo Košiček, zet. Marjan, vnuk — in ostali sorodniki.

